

Індэкс	на 1 месяц	на 3 месяцы	на 6 месяцаў
63850 (індывідualesны)	9200	27600	55200
63145 (індывідualesны льготны для пенсіянераў, ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны)	8700	26100	52200
63858 (ведамасны)	14700	44100	88200
63239 (ведамасны льготны для ўстаноў міністэрстваў культуры, адукацыі і аховы здароўя)	13400	40200	80400

САДРУЖНАСЦЬ НЕЗАЛЕЖНЫХ ДЗЯРЖАЎ ПАВІННА СТАЦЬ АДНОЙ З СУСВЕТНЫХ ЗОН МАГУТНАГА ЭКАНАМІЧНАГА РОСТУ

Упэўненасць у гэтым выказаў
Прэзідэнт Беларусі Аляксандр
Лукашэнка на сустрэчы з кіраўні-
камі дэлегацыі, якія ўдзельнічаюць
у пасяджэнні Савета кіраўнікоў
ўрадаў дзяржаў —
удзельніц СНД.

Пры гэтым Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што «нам не дабіцца сур'ёзных зрухаў, калі мы не будзем паслядоўна выконваць узятыя на сябе дамоўленасці».

Прэзідэнт Беларусі лічыць перспектывай праграму праекта транзітнага калідора «Заходні Кітай — Расія — Еўропа». Гандлёва-эканамічнае супрацоўніцтва — стражнік узаемадзейнасці краін СНД. Кіраўнік беларускай дзяржавы падкрэсліў, што «ўжо даўно пара актывізаваць сумеснюю работу ў транспартнай і транзітнай галінах. У гэтым годзе, які аб'яўлены ў СНД годам транспарту, мы павінны адчуць канкрэтныя вынікі».

Як лічыць Аляксандр Лукашэнка, у бліжэйшым будучым трэба ўкараніць у мясцовыя транспартна-лагістычныя сістэмы. Расія адгрывае асаблівае ролю ў актывізацыі дзейнасці СНД і з'яўляецца натуральным лакаматывам інтэграцыі.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што менавіта з пазіцыі Расіі, ад яе чалавечага, тэрытарыяльнага, рэсурснага і эканамічнага патэнцыялу залежыць рэалізацыя многіх задач і праектаў, накіраваных на далейшае ўмацаванне эканомікі нашых краін, павышэнне ўзроўню жыцця нашых людзей. Напрыклад, пытанне, якое даўно «завісла», — зваршэнне фарміравання поўнамастабнай зоны свабоднага гандлю СНД. Гэта ключавы момант эканамічнага развіцця: «мы павінны вызначыць адзіны падыход у такіх сферах, як транспарт, энергетыка, агульны рынак працоўных рэсурсаў, харчовая бяспека».

Задача Савета кіраўнікоў урадаў дзяржаў СНД — напоўніць узаемадзейненне краін канкрэтным зместам. Кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што

«ад нас чакаюць актыўных дзеянняў у паглыбленні супрацоўніцтва, новых рацыянальных прапаноў па ажыццяўленні ўсіх напрацаваных ідэй». Паводле слоў Аляксандра Лукашэнка, гэта ў поўнай меры адпавядае чаканням нашых народаў, якія патрабуюць менавіта актывізацыі дзеянняў, а не расчаравання або ліквідацыі Садружнасці.

«Па сутнасці, ад нашага ўмення чыць адзін аднаго, знаходзіць шляхі вырашэння складаных пытанняў, ад гатовнасці ўвасабляць словы ў канкрэтныя справы залежыць, ці атрымае СНД «другое дыханне», ці атрымае імпульс для далейшага развіцця руху», — лічыць Аляксандр Лукашэнка.

Паводле слоў Аляксандра Лукашэнка, «сёння, калі мы знаходзімся на піку працэсу рэфармавання СНД, важна даць першыя аб'ектыўныя, недзе, магчыма, крытычныя, адзінкі сумесна праведзенай работы». Нас аб'ядноўваюць не толькі адзінае мінулае, але і новыя сумесныя праграмы, якія паспяхова рэалізуюцца, адзначыў Прэзідэнт Беларусі. Паводле яго слоў, гісторыя пацвярджае — разам мы заўсёды дабіваемся больш важных, адчувальных вынікаў.

«Негатыўныя тэндэнцыі, якія наміліся ў гэтым годзе, так і на прастору нашай Садружнасці, пацярджаюць, што рашучыя крокі насустрач адзін аднаму нам трэба было зрабіць яшчэ ўчора», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

Што датычыцца пазіцыі Беларусі, то яна была і застаецца стабільнай і прадакцыйнай, накіраванай на ўзаемавыгаднае супрацоўніцтва ў мэтах павышэння ўзроўню дабрабыту нашых народаў, падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

Прэзідэнт Беларусі лічыць нарочытае транспартнае ўзаемадзейненне краін канкрэтным зместам. Кіраўнік дзяржавы адзначыў: «Беларусь

паважліва ставіцца да нацыянальных інтарэсаў краін — экспарцёраў энергетычных рэсурсаў. Але вельмі разумнай была б арганізацыя сумеснай дзейнасці па здабыцці, перапрацоўцы і пастаўках на знешнім рынку газу, нафты, а таксама электраэнергіі».

«Мы гатовы абмяркоўваць усе праекты, якія не стануць убіваць кліп паміж суседзямі, а будуць умацоўваць агульную энергетычную беспяку», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка. Паводле яго слоў, для разгляду такіх пытанняў на шматбаковай аснове павінны быць створаны апытальныя ўмовы ў наступным годзе, які, як чакаецца, ў рамках СНД будзе прысвечаны энергетыцы.

«Дынаміка сусветнага развіцця настолькі інтансіўная, што кожны год будзе ўзнікаць усё новыя і новыя выклікі. І мы не можам не рэагаваць на іх. Я перакананы, што гэта толькі арыенціроўка, мавкі, а

далей дзявяццацца вырашаць не менш сур'ёзныя праблемы і задачы, якія будуць паўставаць перад кожнай з дзяржаў Садружнасці. Толькі разам мы можам вырашаць гэтыя складаныя праблемы, што ўнікаюць у свеце», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Ён адзначыў, што ў свой час на ўзроўні кіраўнікоў дзяржаў было прынята правільнае рашэнне прыняцця ў СНД кожны год вырашэнню глабальнай задачы. Гэты год аб'яўлены годам транспарту, наступны — энергетыцы.

Звартаючыся да кіраўнікоў дэлегацыі, якія прымаюць удзел у пасяджэнні Савета кіраўнікоў урадаў дзяржаў — удзельніц СНД, Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што яны могуць ставіць перад кіраўніцтвам Беларусі любыя задачы ў рамках дзейнасці саміту, і запэўніў, што беларускі бок гатовы вырашаць любыя з іх.

Настаў момант прыняцця больш сур'ёзных рашэнняў па інтэграцыі на прасторы СНД

Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка ўчора на сустрэчы са старэйшай урада Расіі Уладзімірам Пуціным.

Прэзідэнт Беларусі падкрэсліў, што праблем, якія трэба вырашыць кіраўнікам урадаў СНД, дастаткова многа. «Добра, што іх рашэнне выцякае з тых даручэнняў кіраўнікоў дзяржаў, якія былі дадзены яшчэ тады, калі вы былі прэзідэнтам Расіі», — сказаў кіраўнік беларускай дзяржавы, звартаючыся да Уладзіміра Пуціна.

«Не сакрэт, што многае залежыць ад пазіцыі Расіі. Я рады быць на пасяджэнні СКУ вельмі канструктыўнаю атмасфераю», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

Паводле слоў кіраўніка беларускай дзяржавы, найбольш надзейныя пытанні сканцэнтраваны ў сферах транспарту, энэрге-

тыкі і харчовай бяспекі.

«Ёсць магчымасць канструктыўна абмеркаваць і прапрацаваць усе існуючыя пытанні. Хоць паміж нашымі краінамі наўрад ці ёсць вялікія праблемы, бо нашы ведамствы ўзаемадзейнічаюць эфектыўна», — сказаў Прэзідэнт.

Вырашэнне практычных пытанняў урадамі СНД — рэальны стымул энэргетычнага развіцця краін постсавецкай прасторы, пры якім будуць належным чынам выкарыстаны тыя перавагі, якія дасталіся краінам Садружнасці ад эпохі СССР, заявіў прам'ер-міністр Расіі Уладзімір Пуцін.

«Я маю на ўвазе нашы эканамічныя сувязі, транспартную сістэму, а таксама ваенна-тэхнічнае супрацоўніцтва», — канкрэтызаваў Уладзімір Пуцін. Найбольш важнымі на сёння для Садружнасці з'яўляюцца праекты ў сферах транспарту, энергетыкі і міграцыі. Акрамя таго, Уладзімір Пуцін сярэд ключавых пытанняў пасяджэння СКУ СНД загаду падрыхтоўку да сяматкавана 65-годдзя Вялікай Савецкай.

Ён дадаў, што на ўрадавым узроўні СНД павінны быць рэалізаваны ўсе тыя даручэнні, якія даваліся кіраўнікам дзяржаў Садружнасці.

Паводле паведамленняў прэс-службы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і БЕЛТА.

(Працяг тэмы на 2-й стар.)

ФОТА БЕЛТА

«А3» ЁСЦЬ ПАЧАТАК

24 мая, у Дзень славянскага пісьменства, уключаюць святыя Кірыла і Мяфодзія. Менавіта гэтыя два браты, якія паходзілі з Грэцыі, стварылі славянскую азбуку, было гэта ў IX стагоддзі.

Але і ў XXI стагоддзі жывая памяць пра іх духоўную працу. Урачыстасці, якія прысвечаны дню памяці славянскіх настаўнікаў святыя Мяфодзія і Кірыла, пачнуцца 24 мая а палове дзевяці гадзіны раніцы набачэнствам у Мінскім Свята-Духавым саборы, пасля чаго ўрачыстае шэсце накіруецца да месца, дзе была закладзена першая царква ў Мінску. Тут адслужыць малебен святым роўнаапостольным Мяфодзію і Кірылу.

Цяпер — святыя. А тады яны былі звычайныя людзі, добрасумленныя хрысціянне, якія імкнуліся неслі слова Божае розным народам, як напісана ў святым пісанні, каб кожны народ усхваляў Бога на сваёй мове. Гэтага хацеў мараўскі князь Расціслаў, які прасіў у грэчаскага цара Міхаіла даслаць настаўнікаў, якія б расказалі пра святыя кнігі. Настаўнік такі быў — філосаф Канстанцін. У дзясяцім ён правёў свае неверагодныя здольнасці, у 15 гадоў чытаў Рыгора Багаслова, нездарма ж яго ўзялі навуцаць разам з сынам імператара Візантыі. Але бліскучую кар'еру Канстанцін прамяняў на доўгія дні з кніжкамі, якія чытаў у манастыры, дзе ўжо

быў яго старэйшы брат Мяфодзія. Канстанцін час ад часу накіроўваў для ўдзелу ў розных філосафскіх дыспутах. Але самае галоўнае яго служэнне было ў славянскіх землях.

Славяне ў той час не мелі ўласных літар. Філосаф змог улавіць у гучанні знаёммай мовы з дзясяціста славянскай мовы асновыя гукі гэтай мовы і знайсці для кожнага з іх літару. Гэта было як Боскае адкрыццё, святло, якое прыйшло для людзей праз святыя кнігі. «Аповесць мінулых часоў» гаворыць пра тое, што браты перавялі Апостал і Евангелле.

За такую высокую працу і жыцця было не шкада — Канстанцін захварэў, адчуўшы, што сілы пакідаюць яго, ён прыняў пострыг з імем Кірыл. Ён пахаваны ў Рыме, у царкве святога Клімента. Мануха Кірылу было толькі 42 гады, калі ён пакінуў гэты свет. Але за свой кароткі шлях ён паспеў зрабіць галоўнае, пакінуўшы памяць пра сябе сапраўды вечную — славянскае пісьмо нездарма называецца «кірыліцай».

Справу брата потым працягваў Мяфодзія. Стараславянская кніжная мова атрымала распаўсюджанне ў якасці агульнай для многіх славянскіх народаў. Ёю карысталіся паўднёвыя славяне, заходнія і ўсходнія, да якіх і належыць беларусы.

Ларыса ЦІМОШЫК.

Аляксандр ЛУКАШАНЕЦ, дырэктар Інстытута мовы і літаратуры імя Якуба Коласа і Янкі Купалы Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі:

—*Свята славянскага пісьменства, як і Сусветны дзень роднай мовы, які адзначаецца ў лютым, мае выключна важнае значэнне для захавання і падтрымання ўсіх нацыянальных моў. Яно садзейнічае прапагандзе пісьмовага слова, падкрэслівае ролю пісьменства наогул і развіццю агульнаславянскай культуры і захаванні духоўных каштоўнасцяў. Правядзенне такіх святаў асабліва важнае ў сучасным грамадстве, у прыватнасці таму, што сёння ў перад інтансіўнай інтэграцыі і глабалізацыі вельмі востра стаюць праблемы захавання нацыянальнай і культурнай адметнасці народаў, у тым ліку і іх нацыянальных моў. Я хацеў бы падкрэсліць яшчэ і тое, што ў Беларусі ўжо стала добрай традыцыяй у пачатку верасня праводзіць Дні беларускага пісьменства, якія на сваёй маце і задуле ў гэтай ступені пераклікаюцца са Святамі славянскага пісьменства, таму што беларускае пісьменства бярэ свой пачатак у славянскім, у кірылічнай пісьмовай традыцыі, якая распаўсюдзілася на ўсходнеславянскіх землях з прыняццем хрысціянства. Таму і Дзень беларускага пісьменства накіраваны менавіта на азнамленне з гісторыяй нашага пісьменства, з нашай багатай культурнай і пісьмовай спадчынай. Гэтае свята падкрэслівае традыцыйны перамаінасці старажытнага ўсходнеславянскага і беларускага пісьменства.*

УП «Мінский городской центр недвижимости» ИНФОРМИРУЕТ

В извещении о проведении 29 мая 2008 года 73-го открытого аукциона на право заключения договора аренды (сроком на 5 лет) нежилых неиспользуемых помещений коммунальной собственности г. Минска (газета «Звезда» от 17.05.08. № 90) лоты № 42, № 58, № 59 снимаются с торгов.

УНП 190398583

РЫБАЧКІ

Гэты фотаздымак зрабіў чэрыкаўскі журналіст Іван Сулімаў на рацэ Сож. Прыгажуня-рыбачка — Юлія Кавалёва, 20-гадовая магіляўчанка. Яна вучыцца ў Беларуска-Расійскім універсітэце на эканаміста. А рыбалка — яе хобі з маленства. Разам з сям'ёй яна едзіць да сваякоў на Чэрыкаўшчыну і з задавальненнем ловіць рыбу. —*Маці любіць пасядзець на берэзе і паглядзець удалечыню, а мы з бацькам ловім рыбу, — летуценна расказвала Юлія, якая сёлета выйдзе з вудай на берэг яшчэ толькі па заканчэнні сесіі. — Мая самая вялікая рыба — гэта паўкілаграмовы карась. Для мяне гэта вялікае дасягненне! Мне падабаецца і працэс лоўлі рыбы, і адпачынак на прыродзе, і салёная сушаная рыба. Хутчэй бы на рыбалку!* (Працяг тэмы на 4-й стар.)

КУРСЫ ВАЛЮТ		КУРСЫ ЗАМЕЖНЫХ ВАЛЮТ	
Курсы валют, установленные НБ РБ с 24.05.2008 г. (для б/н разлікаў)		Курсы валют для безналичных разлікаў	
1 доллар США	2 135,00	Центрбанк РФ	
1 еўра	3 360,28	USD	23,6007
1 латывійскі лат	4 808,02	10 UAH	48,3799
1 літоўскі літ	973,18	1000 BYR	11,9458
1 чэшская крона	133,78	EUR	37,0932
1 польскі злоты	984,39	Курс і валютных кампаній (на 23.05.2008 г.)	
1 расійскі рубель	90,46	USD	2135 / 2210
1 украінская грыўня	449,24		

Гэтымі днямі жыхары вёскі Струга Столінскага раёна назіраюць скопішча белых буслоў.

Белакрылае прызямленне ля Стругі

ФОТА АНАТОЛЯ КЛЕШЧУКА

Парламенцкі дзёнік

Жыллёва-камунальную гаспадарку Беларусі чакаюць змяненні: туды павінен прыйсці прыватнік

Учора ў Мінску прадоўжыла сваю работу вышняя сесія Палаты прадстаўнікоў трэцяга склікання. Пытанні на парадку дня было не вельмі багата, аднак яны вызначаліся актуальнасцю і неадкладнасцю ў сваім вырашэнні.

Напрыклад, у першым чытанні дэпутаты разгледзелі і прынялі законпраект аб абароне праваў спажывцоў паслуг жыллёва-камунальнай гаспадаркі. Прычым пры распрацоўцы гэтага документа пад увагу браліся не толькі ўзоры з-за межанага законодаўства ў гэтай сферы, але найперш — звароты нашых грамадзян, у якіх пытанню да работы аічныхных службаў ЖКГ вельмі шмат. Старшыня парламенцкай камісіі па пытаннях жыллёвай палітыкі, будаўніцтва, гандлю і прыватызцы Мікалай Чурцін паведаміў дэпутатам, што неабходна ў прынцыпе законпраекта выклікана тым, што жыллёва-камунальныя паслугі маюць асабліва важнае сацыяльнае значэнне, яны з'яўляюцца інтарсам практычна ўсяго насельніцтва краіны. Тая нарматыўная акты, якая дзейнічае ў гэтай сферы сёння, Мікалай Чурцін назваў разрозненымі і прамерна абстрактнымі. Як лічыць дэпутат, усё гэта часта вядзе да праў у вузакведаных ітарсэаў, бюракратызму, фармалізму і цыганіны.

Парламентарыі лічыць, што неабходна і больш шырокае інфармаванне насельніцтва аб правах і абавязках жыкаўцаў і спажывцоў жыллёва-камунальных паслуг: кожны спажывец павінен ведаць, у які тэрмін павіна быць аказаная тая або іншая паслуга, за што і колькі ён плаціць. Таму прынята рашэнне, што мясцовыя жыкаўцы і распарадчыя органы абавязаны штогод, не пазней другога квартала, публікаваць у СМІ звесткі аб суме сродкаў, якія паступілі ад спажывцоў на капрамонт жылога дома, аб іх фактычным выкарыстанні.

Яшчэ адзін істотны момант за-

фіксаваны ў дакуменце: законпраектам стымулюецца развіццё канкурэнцыі ў галіне паслуг ЖКГ. У дзейнасці па іх аказанні насельніцтву цяпер на законных падставах будуць браць арганізацыі рознай формы ўласнасці, індывідуальныя прадпрыемствы. У законпраекце зафіксавана, што спажывец мае права на выбар жыкаўцы па кожнай ЖКГ, на бяспеку жыллёва-камунальных паслуг, належнаму іх якасцю, пакрыццю страт, прычынчых жыкаўцаў. Разам з тым канкурэнцыя не павіна быць татальнай, лічыць дэпутаты. Таму ў дакуменце выдзяляюцца асобныя пашырэныя службы ЖКГ, якія павіны працаваць па спецыяльнаму шмат. Старшыня парламенцкай камісіі па пытаннях жыллёвай палітыкі, будаўніцтва, гандлю і прыватызцы Мікалай Чурцін паведаміў дэпутатам, што неабходна ў прынцыпе законпраекта выклікана тым, што жыллёва-камунальныя паслугі маюць асабліва важнае сацыяльнае значэнне, яны з'яўляюцца інтарсам практычна ўсяго насельніцтва краіны. Тая нарматыўная акты, якая дзейнічае ў гэтай сферы сёння, Мікалай Чурцін назваў разрозненымі і прамерна абстрактнымі. Як лічыць дэпутат, усё гэта часта вядзе да праў у вузакведаных ітарсэаў, бюракратызму, фармалізму і цыганіны.

Парламентарыі лічыць, што неабходна і больш шырокае інфармаванне насельніцтва аб правах і абавязках жыкаўцаў і спажывцоў жыллёва-камунальных паслуг: кожны спажывец павінен ведаць, у які тэрмін павіна быць аказаная тая або іншая паслуга, за што і колькі ён плаціць. Таму прынята рашэнне, што мясцовыя жыкаўцы і распарадчыя органы абавязаны штогод, не пазней другога квартала, публікаваць у СМІ звесткі аб суме сродкаў, якія паступілі ад спажывцоў на капрамонт жылога дома, аб іх фактычным выкарыстанні.

Яшчэ адзін істотны момант за-

фіксаваны ў дакуменце: законпраектам стымулюецца развіццё канкурэнцыі ў галіне паслуг ЖКГ. У дзейнасці па іх аказанні насельніцтву цяпер на законных падставах будуць браць арганізацыі рознай формы ўласнасці, індывідуальныя прадпрыемствы. У законпраекце зафіксавана, што спажывец мае права на выбар жыкаўцы па кожнай ЖКГ, на бяспеку жыллёва-камунальных паслуг, належнаму іх якасцю, пакрыццю страт, прычынчых жыкаўцаў. Разам з тым канкурэнцыя не павіна быць татальнай, лічыць дэпутаты. Таму ў дакуменце выдзяляюцца асобныя пашырэныя службы ЖКГ, якія павіны працаваць па спецыяльнаму шмат. Старшыня парламенцкай камісіі па пытаннях жыллёвай палітыкі, будаўніцтва, гандлю і прыватызцы Мікалай Чурцін паведаміў дэпутатам, што неабходна ў прынцыпе законпраекта выклікана тым, што жыллёва-камунальныя паслугі маюць асабліва важнае сацыяльнае значэнне, яны з'яўляюцца інтарсам практычна ўсяго насельніцтва краіны. Тая нарматыўная акты, якая дзейнічае ў гэтай сферы сёння, Мікалай Чурцін назваў разрозненымі і прамерна абстрактнымі. Як лічыць дэпутат, усё гэта часта вядзе да праў у вузакведаных ітарсэаў, бюракратызму, фармалізму і цыганіны.

Парламентарыі лічыць, што неабходна і больш шырокае інфармаванне насельніцтва аб правах і абавязках жыкаўцаў і спажывцоў жыллёва-камунальных паслуг: кожны спажывец павінен ведаць, у які тэрмін павіна быць аказаная тая або іншая паслуга, за што і колькі ён плаціць. Таму прынята рашэнне, што мясцовыя жыкаўцы і распарадчыя органы абавязаны штогод, не пазней другога квартала, публікаваць у СМІ звесткі аб суме сродкаў, якія паступілі ад спажывцоў на капрамонт жылога дома, аб іх фактычным выкарыстанні.

Яшчэ адзін істотны момант за-

Для актывізацыі гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва Беларусі і Туркменістана патрэбен новы імпульс

Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка на сустрэчы з намеснікам старшыні Кабінета міністраў Туркменістана міністрам замежных спраў Рашыдам Мерзавым.

«У нас добра развіваецца гандлёва-эканамічнае супрацоўніцтва. Але, нягледзячы на рост тавараабароту, патрэбен больш магутны імпульс», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка перадаў запрашэнне прэзідэнту Туркменістана наведць Беларусь. «Думаю, што мы знойдем агульны падыходы ў супрацоў-

ніцтве не толькі ў галіне машынабудавання, але і па іншых пытаннях», — падкрэсліў ён.

Рашыд Мерзаву ў сваю чаргу пацвердзіў, што беларуска-туркменска адносіны развіваюцца дастаткова дынамічна. Паводле яго слоў, апошнім часам значна актывізавалася двухбаковае супрацоўніцтва па самых розных напрамках. Ён таксама дадаў, што пачалася рэалізацыя дасягнутых раней у Ашхабадзе беларуска-туркменскіх дамоўленасцяў.

Паводле паведамленняў прэс-службы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і БЕЛТА.

ЗАЎСЁДЫ ЁСЦЬ МАГЧЫМАСЦЬ ДАМОВІЦЦА

Учора ў Мінску ў Нацыянальнай бібліятэцы адбылося пасяджэнне Савета кіраўнікоў урадаў краін — удзельніц Садружнасці Незалежнасці і свабоды. Удзельнічалі кіраўнікі ўрадаў краін — удзельніц Садружнасці Незалежнасці і свабоды. Удзельнічалі кіраўнікі ўрадаў краін — удзельніц Садружнасці Незалежнасці і свабоды. Удзельнічалі кіраўнікі ўрадаў краін — удзельніц Садружнасці Незалежнасці і свабоды.

праўды, пры ўсім яе вядомых і не-малых праблемах, недахопах, тым не менш, больш чым за 17 гадоў існавання СНД, адбылося станаўленне ёмістага ўнутранага рынку. Толькі гандаль нашай краіны з партнёрамі па СНД ідзе на многія мільярды долараў ЗША. Дзякуючы СНД былі захаваны і развіты функцыі міждзяржаўнага супрацоўніцтва.

Прэм'ер-міністр Украіны Олія Цімошэнка як старшыня Савета адзначыла, што нягледзячы на тое, што нядаўна ва Украіне змянілася заканадаўчая і жыкаўцаў ўлада, прывяртыт супрацоўніцтва ў рамках СНД застаўся. Яна выказала надзею, што прапановы яе краіны знойдуць развіццё ў далейшым узаемадзеянні дзяржаў СНД.

Праект Стратэгіі развіцця на перыяд да 2020 года быў у цэнтры ўвагі прэм'ераў. На погляд Сяргея Сідорскага, гэты дакумент павінен стаць адзіным комплексным меха-

Леанід ТУГАРЫН.

Стэла ў гонар воінаў-казахстанцаў адкрыта ў Мінску

Стэла, якая ўвёкавечвае даблесць тысяч воінаў-казахстанцаў, што загінулі на тэрыторыі Беларусі ў гады Вялікай Айчыннай вайны, урачыста адкрыта ў Мінску.

Як зазначыў на цырымоніі адкрыцця намеснік прэм'ер-міністра Беларусі Іван Бамбіза, урадзкім Казакстана з жыжарамі іншых саюзных рэспублік прымалі актыўны ўдзел у баях за Беларусь. Прыкладна 70 воінаў-казахстанцаў, якія змагаліся ў складзе розных злучэнняў і часцей Чырвонай Арміі і партызанскіх атрадах, за подзвігі, здзейсненыя ў баях за Беларусь, былі ўдасцоены высокага звання Героя Савецкага Саюза. Віш-прэм'ер падкрэсліў, што гэта стэла — яшчэ і знак дружбы паміж народамі Беларусі і Казакстана.

У адкрыцці памятнага знака таксама прынялі ўдзел намеснік прэм'ер-міністра Казакстана Умірзак Шукееў, супрацоўнікі дыпламатычнай місіі Рэспублікі Казакстан, прадстаўнікі ветэранскіх і маладзёжных арганізацый.

Паліна ПАШКОўСКАЯ, БЕЛТА.

СПАЧАТКУ МОЦНЯ ДАДЖЫ, А ПОТЫМ ПАХАЛАДАЕ

У выхадныя на тэрыторыі Беларусі захаваецца пахмурнае і дажджлівае надвор'е, — паведаміў рэдакцыі пачальнік службы гідромэтэарагназаў Рэспубліканскага гідромэцэнтара Дзмітрый Рабаў.

Такое надвор'е ў краіне вызначыць моцны паўднёвы вецлох, які рухаецца зраз за поўначы Украіны праз Гомельскую і Магілёўскую вобласці ў бок тэрыторыі Расіі. Таму ў суботу паўсюдна чакаюца дажджы, месцамі даволі моцныя дажджы з навальніцамі і парыватым ветрам. Тэмпература ўдзень 10—16 градусаў, па ўсходзе — да 20. У нядзелю дажджы будуць працягвацца, а ўначы месцамі па паўночным усходзе чакаюца вельмі моцныя апады. Уначы — 6—12, удзень — 10—17 градусаў.

У панядзелак невялікі дажджы толькі па ўсходзе краіны, а потым да нас завітае больш халоднае паветра. Тэмпература ўначы 26 мая знізіцца да 3—9 цяпла, удзень — 10—16 градусаў і толькі па захадзе краіны на некалькі градусаў вышэй. У аўторак і сераду ападкаў ужо не будзе, але ўначы будзе халаднавата — 3—8 градусаў. Тэмпература ўдзень 27 мая павысіцца да 14—20 цяпла, але ў сераду зноў адступіць да 10—18 градусаў. Сіноптыкі прагназуюць, што да пачатку лета сапраўды стабільнага цёплага надвор'я ў нашай краіне яшчэ не будзе.

Сяргей КУРКАЧ.

Прыгажуні будуць... рэгуляваць рух

Начальнік УУС Віцебскага аблвыканкама Леанід Фармагэй, ужо добра вядомы сваімі цікавымі навацыямі, прапанаваў падчас сёлетняга міжнароднага фестывалю мастацтваў «Славянскі базар у Віцебску» выставіць у якасці рэгуліроўшчыкаў руху прыгожых дзяўчат. Зараз ужо праводзіцца «кастынг» сярод супрацоўніц ДАІ. У парадным адзенні, безумоўна, дзючаты-мільянеры будуць выглядаць вельмі эфектна. А чым мы горшыя за іншыя краіны, дзе жанчыны-паліцэйскія і ў патрулі ходзяць, і на дарогах за парадкам сочаць? Мужчынам-кіроўцам, напэўна, будзе прыемна не толькі на прыгажуні паглядзець, а нават і страф залпаціць.

Аляксандр ПУШКАНКА, Мінск.

Фота прадстаўлена Упраўленнем ДАІ УУС аблвыканкама.

Катэдж у агні
У Бараўлянах на вуліцы Кастрычніцкай выратавальнікам прышлося змагацца з пажарам, які ўспыхнуў у трохпавярховым цагляным катэджы.

Як паведаміў карэспандэнту «Звязды» прэс-сакратар Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Віталь Навіцкі, агнём быў ахоплены трэці паверх будынка і гарышча. На шчасце, у выніку гэтага здарэння ніхто не пацярпеў. Прычынай пажару, паводле прапаганды інфармацыі, стала парушэнне правілаў бяспекі пры правядзенні зварачных работ.

Ігар ГРЫШЫН.

Дэндрапарк — вучэбная лабараторыя

Пад Магілёвам з'явіўся дэндрапарк. Яго заклалі навучаны і настаянікі Буініцкага агралесатэхнічнага каледжа.

Пасаджана каля 200 відаў дрэваў і кустарнікаў, якія ўтвараюць пяць раслінных зон: Далны Усход — Сібір, Японія, Кітай, Паўночная Амерыка і Еўропа. Цяпер парк з'явіцца толькі гектар, але ў будучым яго плануюць пашырыць да ўзбярэжжа Дняпра. Дэндрапарк стане сапраўднай вучэбнай лабараторыяй для леснікоў і садоўнікаў, якіх прыцягне каледж. У навуцальнай установе плануюць асобна навуцць карыста-паркавама будаўніцтва і дызайну. Паслугі такіх спецыялістаў будуць надавацца попытам у наш час будаўнічага буму і навядзнення парадку на зямлі.

Ілона ІВАНОВА.

Гараскоп стрыжкі валасоў на май

Калі сёння вы вырашылі на даць сабе прывабы выгляд, то наведванне цырульні ў гэты дзень вельмі дарэчы — стрыжка валасоў 24 мая падаўжае жыццё. А вось у нядзелю, 25 мая, стрыжка прыцягвае праблемы са страўніка-кава-кішчаным трактам. 26 мая пры стрыжцы валасоў узростае прыгажосць і дабрабыт. 27 мая наведванне цырульні ўплывае на паліяшчэнне фінансавая становішча. 28 мая стрыжка пазітыўна ўплывае на скору твару, надаючы ёй прыгожае адценне, а таксама паліяшчае дабрабыт. А вось 29 мая стрыжчыце не рэкамендуецца — гэта прыцягвае хваробы. 30 мая таксама неспрыяльны ў гэтым плане дзень, маніпуляцыі з валасамі пагаршаюць зрок, павышаюць ціск. Стрыжка 31 мая прынясе шчасце і ўдачу.

Памытайце, што часцей за ўсё мужчыны здраджваюць з тымі, каго яны добра ведаюць, — з суседкамі, сяброўкамі сям'і, калегамі па працы. Калі вы падарэжаце мужа ў здрадце, найперш зьявіць увагу на яго адносіны са знаёмымі вам жанчынамі. І не думайце, што знаёмых на гэта няздатыя, бо даследаванні паказваюць, што падобнае, на жаль, адбываецца вельмі часта.

І памятайце самае галоўнае: перш чым капачаць у рэчах мужа, або ў яго электроннай скрыні, праглядзеце яго тэлефонныя званкі і скандальныя падушкі, што такая «стратэгія» наўрад ці палепшыць вашы адносіны і, напэўна, не прымусіць мужа кінуць іншую жанчыну (калі яна ў яго ўвогуле ёсць). А раптам вам здзеюцца? Паразважайце, што для вас галоўнае — высветліць праўду ці захаваць сям'ю? Калі на першым месцы праўда — цялкам верагодна, што яго не проста зацягнула сусветнае павучэнне, але і падрыцтвавала глебу для сур'ёзнага захаплення.

Адносіны з іншымі жанчына-

Абзац

■ «Белавія» з 1 чэрвеня павялічвае колькасць рэйсаў у Прагу і Парыж. У сталіцу Чэхіі можна паляцець 4 разы на тыдзень, а ў Парыж — тры.

■ Супрацоўнікі праваахоўных органаў узбудзілі крмінальную справу ў адносінах урадзніка Грузія, які падараваецца ў крадзяжы з ААТ «Бабулін гарлачкі» 20 тон сметанковага масла, што належала адной з расійскіх кампаній. Кошт прадукту — Br80 млн. Падароны затрыманы.

■ Раз'юшаныя натоўп у захадзе Кенія спалілі зажива 15 жанчын, якіх запалодзілі ў чарадзействе. Каля ста чалавек звязалі «ведзьмаў» падпалілі іх, пасля чаго спалілі каля паўсотні дамоў. Мясцовыя ўлады пачыялі арыштаваць усіх удзельнікаў расправы.

■ Незвычайны падарунак зрабіў прапаўнуці 96-гадовай амерыканцы. Яны прадаставілі бабці магчымасць паўдзельнічаць у папулярных аўтагонках штата Індыяна. Нягледзячы на свой узрост, пахляя амаатарка вострых адчуванняў з вялізным задавальненнем селла на пасажырскае сядзенне двухмеснага спорткара. Балід пачынаўся па трасе з хуткасцю 290 км/гадз. Бабуля ў чырвона-белым касцюме гошчыцца прасіла не звяртаць увагі на яе ўзрост і не зніжаць хуткасць. Падарунак яна засталася вельмі задаволеная і не супраць атрымаць яго яшчэ раз.

■ Вярхоўны суд Канады адмовіў цырульніку ў задавальненні яго іску аб умяшчэнні ўрону, які быў нанесены яго псіхіцы фактам выгуленых мукі ў бутэльцы з вадоў для піцця. Цырульнік спрабаваў атрымаць з вытворцы вады 341 тысяч 775 долараў. Як свярдзіцца пацярпелы, пасля таго, як ён заўважыў, што ў яшчэ не адчыненай ёмістасці з вадоў плавае цялая муха і частка насаскомага, ён пачаў пачытаць ад дзірсці, прыступаў ва ванітаў, бяссонніца і сэксуальнага разладу. Аднак суд вырашыў адхіліць іск на той падставе, што кампанія-вытворца ніяк не магла прадугледзець, што выкадкавае трапленне ў яе ўаду можа пацягнуць за сабой такія цяжкія наступствы для звычайнага спажываўца.

■ Амерыканская кампанія, што займаецца кланіраваннем жывёлаў, выставіла на сусветны аўкцыён свае паслугі. Прапануецца ўсім жадаючым увазкрэсіць сваіх чатырохногіх сяброў. У 2006 годзе некалькі жадаючых змаглі увазкрэсіць за \$50 тыс. ката. Зараз прапануецца захаваць ДНК сабакі, каб потым перадаць гаспадару яго клон. Пачатковы кошт паслугі — \$100 тыс.

Поўны абзац

■ Два няўдачлівыя нямецкія падлеткі, якія ўкралі аўтамабіль, у выніку былі вымушаныя самі звярнуцца ў паліцыю. А вйнаватымі аказаліся дзікі, якія паставілі маладых людзей у беззаводнае становішча. Пасля ўжору аўтамабіля падлеткаў праследвала паліцыя. Угоншчыкі кінулі машыну і схаваліся ў густым лесе, мяркуючы перакачаць да раіцы. Але тут і ў іх пачынае ўставаць статак дзікоў. Спалоханыя падлеткі залезлі на дрэва, але жывёлы працягвалі вартваць унізе. У выніку ўгоншчыкі былі вымушаны пазваніць у паліцыю. Зараз яны арыштаваныя, ім прад'яўлена абвінавачванне ў крадзяжы аўтамабіля.

Паводле паведамленняў карэспандэнтаў «Звязды» і інфармагенцтваў.

Вось такія вучні!

Наш
У Івацэвіцкай балніцы з цяжкай траўмай жывата апынуўся пенсіянер. Супрацоўнікі міліцыі разабраліся ў справе і затрымалі вучня сярэдняй школы, які жыве ў в. Мілейкі. Гэта ён, доўга не размаўляючы, ударыў старога нагой у жывот, і як вынік — разрыў кішчэніка.

Ікні
Сарвацішы навясны замок у молагіне в. Дзвін Кобрынскага раёна, невядомы выкраў з яго не толькі адзін мільён рублёў, але і прыкапіў з сабой адзёнае, гарэлку, цыгарэты... Следства ўстанавіла, што зрабіў гэта 16-гадовы вучань з Вальнскай вобласці. Нарабаванае госяць з Украіны прыхваць у пусточных хатах вёскі.

Сымон Свістоўніч.

УП «Мінский городской центр недвижимости» ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

по продаже имущества, обращенного в доход Республики Беларусь: гараж (№ Б1/К) общей площадью 65 кв. м, расположенный по адресу: г. Минск, проспект Независимости, 76 В. Начальная цена — 33 677 000 белорусских рублей.

К участию в аукционе допускаются юридические и физические лица, предоставившие организатору аукциона следующие документы:

заявление на участие в аукционе; заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, условиями проведения аукциона; нотариально заверенные копии учредительных документов (для юридических лиц) и свидетельства о регистрации; соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах); заверенную банком копию платежного поручения, подтверждающего внесение задатка; а также иные документы в соответствии с условиями проведения аукциона.

Задаток в размере 3 000 000 белорусских рублей перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012024570010 в филиале ОАО «БПС-Банк» по Минской области, г. Минск, бульвар им. В. Мулявина, 6, код 153001331; УНП 190398583.

Победителем торгов признается участник, предложивший высшую цену за продаваемый объект. Порядок проведения торгов указан в условиях проведения аукциона.

Оплата объекта осуществляется в течение 2-х месяцев и 25 календарных дней с даты проведения аукциона. Аукцион состоит 25 июня 2008 года в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Заявления на участие в аукционе и необходимые документы принимаются по 23 июня 2008 года до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. № 6.

Телефоны для справок: (017) 227 48 36, 227 40 22.

УНП 190398583

УП «Минский городской центр недвижимости» ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

по продаже здания многофункционального, принадлежащего УП «Завод точного машиностроения «Планар-ТМ» (металлический склад общей площадью 193,9 кв. м, литер Ш 1/м), расположенного по адресу: г. Минск, Партизанский проспект, 2.

Начальная цена — 386 783 000 белорусских рублей.

Отвод земельного участка будет осуществляться в установленном порядке Минской городской землеустроительной и геодезической службой.

К участию в аукционе допускаются юридические и физические лица, предоставившие организатору аукциона следующие документы:

заявление на участие в аукционе; заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, условиями проведения аукциона; нотариально заверенные копии учредительных документов (для юридических лиц) и свидетельства о регистрации; соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах); заверенную банком копию платежного поручения, подтверждающего внесение задатка; а также иные документы в соответствии с условиями проведения аукциона.

Задаток в размере 38 000 000 белорусских рублей перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012024570010 в филиале ОАО «БПС-Банк» по Минской области, г. Минск, бульвар им. В. Мулявина, 6, код 153001331; УНП 190398583.

Победителем торгов признается участник, предложивший высшую цену за продаваемый объект. Порядок проведения торгов указан в условиях проведения аукциона.

Оплата объекта осуществляется в течение 2-х месяцев и 25 календарных дней с даты проведения аукциона. Аукцион состоит 24 июня 2008 года в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Заявления на участие в аукционе и необходимые документы принимаются по 23 июня 2008 года до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. № 6.

Телефоны для справок: (017) 227 48 36, 227 40 22.

УНП 190398583

Считать недействительным страховой полис по обязательному страхованию ГО владельцев транспортных средств на территории РБ серии АЖ 2483130 «Белкопстрах».

НЕ ФИНАЛ, АЛЕ НЕ КАНЕЦ

Барацьба за перамогу ў еўрапейскім песенным конкурсе працягнецца без беларусаў

Увечары 22 мая мнаства беларусаў не адводзілі вачэй ад экранай тэлевізараў, дзе вырашалася галоўнае для нас пытанне — ці праходзіць прадстаўніц Беларусі Руслан Аляхно ў фінал «Еўрабачання». Гэтае ж пытанне абмяркоўвалі ў тэлевізійнай студыі члены рэзэрвавага нацыянальнага журы, беларускія артысты і журналісты. На жаль, па выніках выступлення і галасавання за 19 удзельнікаў другога паўфіналу адказ мы атрымалі адмоўны. Вобразна кажучы, Беларусі сказалі «Hasta la Vista» — да наступнага года.

З гэтай нагоды пасля заканчэння трансляцыі з Бялграда яшчэ гадзіну ішло ток-шоў «Ход у адказ». У ім старшыня пакаленне, ад народнага артыста Беларусі Анатолія Ярмаленкі да дырэктара Нацыянальнага мастацкага музея Уладзіміра Пракачкова, хваля выступленне беларускага канкурсанта, маладыя артысты знаходзілі месца для крытыкі, а музычныя прадзюсеры збольшага тактоўна заўва

Вясновае ворыва ў вёсцы Малинаўка Мінскага раёна.

АДПАЧЫНАК АБО АДПУСКНЫЯ?

Пачатку летняга адпуснага сезону з нецярплівасцю чакае пераважна большасць з нас. Праўда, адразу ж вярта заўважаць, што прычыны тут розныя. І калі адны сапраўды марачы аб адпачынку, то іншыя (жыццё ёсць жыццё) проста разлічваюць вырасціць за кошт адпусных тых ці іншыя праблемы. Між тым, як робіцца разлік саміх адпусных, якія правілы замяны адпачынку на грашовую кампенсацыю, хто вызначае памер матэрыяльнай дапамогі і, у рэшце рэшт, што можна зрабіць, калі грошы да водпуску выплываюць несвоечасова? Разабрацца з усім гэтым і іншым мы паспрабуем з дапамогай наместніка старшыні Камітэта па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Мінскага аблвыканкама Алены Вячаславаўны КУЗЬМІНОЙ.

ЗЫХОДНАЯ КРОПКА — СЯРЭДНІ ЗАРОБАК

Разлік адпусных — справа даволі складаная. Умоўна ўсё выглядае так. Спачатку вызначаецца сярэдні заробак за дзень — для гэтага сярэдні заробак работніка за кожны з папярэдніх 12 календарных месяцаў (з 1 па 1 чысло) дзеліцца на 29,7 (сярэдняя колькасць дзён у месяцы за пяць гадоў). А затым сярэдні заробак за дзень памнажаецца на пераважную на колькасць дзён водпуску. Прычым у колькасць дзён водпуску ўключаюцца ў тым ліку суботы і нядзелі. А вось непераднёўныя дзяржаўныя святы і святочныя дні ў час водпуску не ўваходзяць і, адпаведна, не аплатаваюцца.

Такі падыход датычыцца як асноўных работнікаў, так і сумяшчальнікаў, ён дзейнічае ў выпадку падзелу водпуску на часткі ці разліку кампенсацыі за нявыкарыстаны адпачынак. І ўсё ж, што бярэцца пад увагу пры вызначэнні сярэдняга заробку? — Насуперак чамусці распаўсюджана меркаванне, разлік адпусных робіцца не толькі з тэрыфнай стаўкі ці акладу, — тлумачыць Алена Кузьміна. — Апроч таго, на адпусны ўплываюць прэміі, сумы індэкснага зарплату ў сувязі з павышэннем ценяў на тавары і паслугі, аўтарскага ўзнагароджання, якія абумоўлены сістэмамі аплаты працы ў арганізацыях, выплаты па выніках работы за год, і, дарэчы, гэтыя нормы павінны выконвацца арганізацыямі ўсіх формаў уласнасці.

ГРАШАМІ ЗАМЕНЯЦЬ НЕ ЁСЦЕ

Аб тым, што з гэтага году працоўны водпуск на дамоўленасці з наймальнікам можна падзяліць толькі на дзве часткі, ведаюць амаль усе. Як і тое, што адна з гэтых частак павінна складацца не менш 14 календарных дзён.

ПЫТАННЕ ЁСЦЕ ІНШЫМ: КОЛЬКІ ДЗЕН ВІДПУСКУ ПАВІННА ПРЫПАДАЦЬ НЕПАРЭДНА НА АДПАЧЫНАК І ЗА КОЛЬКІ ДЗЕН МОЖНА «УЗЯЦЬ» ГРАШОВУ КАМПЕНСАЦЫЮ?

— Кожны работнік павінен адпачыць як мінімум 21 календарны дзень, — заўважае Алена Кузьміна.

Дзякуй! І было ў нас сапраўднае свята

Я з'яўляюся даўнім падпісчыкам газеты «Звязда». Яна мне падабаецца тым, што адлюстроўвае ўсе бакі чалавечага жыцця, піша пра нас, пенсіянераў, ветэранаў. Ад іх ім'я я і хацеў бы расказаць пра тое, якое ў нас было свята. Ну, па-першае, напярэдадні Дня Перамогі кіраўніцтва філіяла СП ЗААТ «Слаўнафла-Старт», «Слаўнафла-Агра» паспрыяла ў тым, каб усім ветэранам Вялікай Айчыннай вайны засяць прысядзібныя ўчасткі. Па-другое, 9 мая нам уручылі каштоўныя падарункі, віншавальныя паштоўкі, падзякавалі за Перамогу.

Таму хочацца і нам падзякаваць Вользе Сцяпанавічу Івановай — старшыні Рагаўскага выканаўчага камітэта, Сяргею Лявонавічу і Юрыю Лявонавічу Кулагіным — кіраўнікам названых прадпрыемстваў а таксама нашага Мінскага раёна за гэты клопат і ўвагу.

Пётр Сцяпанавіч БУЛДА, ветэран Вялікай Айчыннай вайны, в. Камянец.

ЯНЫ НЕ ХАВАЛІСЯ

На перакрываванні вуліц Міцкевіча і Куйбышава, амаль у цэнтры Брэста, двое дзевяціх мужчын з дзювак машын пачалі гандляваць абуткам без дакументаў. На іх звярнуў увагу праваахоўныя органы і забралі 339 пар абутку на суму амаль 17 млн рублёў.

Сымон Свістунювіч.

СЯРЭДНЯВЯКОВЫЯ ЗАБАВЫ Ё «DREAMLAND»

І бясплатныя атракцыёны для хворых дзяцей (Мінск, вул. Арлоўская, 80) адбудзецца дабрачынная акцыя, прымеркаваная да Міжнароднага дня абароны дзяцей і аб'яўленага ў Беларусі Года здароўя.

На тэрыторыі Сучаснага парку забаў Сярэднявековай Лігай Беларускага саюза музычных дзяцей будзе абсталявана пляцоўка для сярэднявекавых забаў. Любое дзіця колкі заўгодна разоў і цалкам бясплатна, — але толькі па чарзе! — зможа настраляць з лука, кінуць бервяно, пахадзіць на хадзільку, прымерыць і сфартаграфавана ў рыцарскіх даспехах, узяць удзел у «рыцарскай эстафе» альбо ў баях на «ватных панчак» і г.д. Акрамя таго, дзецям і іх бацькам будзе прапанаваны прыгатаваныя на старадаўніх рэцэптах хлеб і олівы, зельвак чай і мёд. А для дзяцей, хворых на дыябет, і іх бацькоў дадаткова будзе забяспечаны і бясплатны ўваход на тэрыторыю Парка «Dreamland». Арганізатары дабрачыннай акцыі ставяць сваёй мэтай прыцягнуць увагу да праблемы дыябету ў нашай краіне і заклікаюць усіх зірнуць на яе цявора, без самазапасаення. Яны нагадваюць, што дыябет стаіць на чацвёртым месцы сярод прычын глабальнай смертнасці ад хваробаў. На сёння больш за 246 млн людзей на ўсім свеце хворыя на дыябет. Па меншай меры 50 працэнтаў ад агульнай колькасці хворых не ведаюць аб сваёй хворобе. Да 80 працэнтаў выпадкаў захворванай дыябетам 2-га тыпу можна папярэдзіць, калі трымацца здаровай дыеты і павялічыць фізічную актыўнасць.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

Фота Анатолія КЛЕШЧУКА.

КАЗКІ СТАРЫХ КВАРТАЛАЎ

Калі гораду больш за пяцьсот гадоў — у яго абавязкова ёсць свае таямніцы. Праўда, называюць іх па рознаму: дарослыя жахуць «нявысветленыя факты гісторыі», а дзятва — «казка». Вось так і ў Ляхавічах: гісторыкі ведаюць, што ў 1492 годзе кароль польскі даў дазвол на правядзенне тут буйных кірмашоў. Тагачасныя слыны аўтар гістарычных мемуараў Фёдар Еўлашоўскі (1546 г.) маляўніча апісвае побыт сваіх ляхавіцкіх землякоў, але ў наш час не кожны навуковец возьмецца стварыць дакладны партрэт далёкага продка.

— Тое, што не пад сілу майстру — пад сілу дзіцяці, — сцвярджае прымаўка скульптараў і мастакоў. У яе вобразнае дакладнасці энту пераконавацца, калі бачыш лялькі, якія зроблены школьнікамі ў сценах ляхавіцкага Цэнтара пазашкольнай дзейнасці. Тых, хто ооды прыходзіць, у вестыбіолі сустракае лялька-гаспадыня з караваем у руках, апраўтаная ў сукенку, вышыўаную згодна традыцыйнаму ляхавіцкаму строю. Шмат не менш цікавых «землякоў» расселена і па іншых памяшканнях.

— З каго малявалі партрэты? — пытаюся ў юных майстроў Кірыла Шэстака, Вольгі Машэй і Андрэя Палко і чую тое, пра што здагадаўся сам. Варта прайсці па старых вулках уздоўж каваных агароджаў у цені старых вежаў, варта выйсці да рэчкі, дзе калісьці высіюся бастыённы замак-фартэцыя, варта ўгледзецца ў дзялячынь, замурваную паданямі мінулых стагоддзяў, — і вы абавязкова ўбачыце постаці ляхавіцкіх землякоў. Даўніна без следу не знікае.

Яўген ПЯСЭЦКІ. Фота аўтара.

ПРАВІЛЫ ПРАВЯДЗЕННЯ РЭКЛАМНАЙ ГУЛЬНІ «ПРЫЗ — РУПЛІВАМУ ПАШТАЛЬЭНУ»

1. АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭННІ
1. Рэкламная гульня пад назвай «Прыз — рупліваму паштальёну» (надалей — Гульня) праводзіцца на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь у тэрмін з 24 мая па 20 жніўня 2008 года ўключаючы з мэтай стымулявання росту падлікі на газету «Звязда» ў адпаведнасці з дадзенымі Правіламі.

2. Арганізатар Гульні — Установа «Рэдакцыя газеты «Звязда»» (надалей — Арганізатар), зарэгістраваная рашэннем Мінскага гарвыканкама ад 02.08.2001 № 1010 ад Азінным дзяржаўным рэгістры юрыдычных асобаў і індывідуальных прадпрыемальнікаў за № 100155376, УНП 100155376, месца знаходжання: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.

3. Для правядзення Гульні Арганізатар стварае камісію па правядзенні рэкламнай гульні «Прыз — рупліваму паштальёну» (надалей — Камісія) з тэрмінам паўнамоцтваў з 24 мая па 20 жніўня 2008 года ў складзе якой чалавек.

4. Пасяджэнні Камісіі з'яўляюцца правамоцнымі пры наяўнасці большасці з яе зарэгістраванага складу.

5. Усе рашэнні Камісіі прымаюцца шляхам адкрытага галасавання прастай большасцю галасоў старшыні і членаў Камісіі, якія прысутнічалі на пасяджэнні. У выпадку роўнасці галасоў «за» і «супраць» голас старшыні Камісіі з'яўляецца рашучым.

6. Рашэнні Камісіі афармляюцца пратаколам, які падпісваецца ўсімі прысутнымі на пасяджэнні членамі Камісіі.

7. Прызавы фонд Гульні фарміруецца за кошт чыстага прыбытку Арганізатара Гульні.

8. У склад Прывавага фонду Гульні ўваходзяць:

7 электрачынікаў SCARLETT SC-1026 Ivory,
7 пыласосаў SAMSUNG VCC 4023S3B/XEV,
7 насценных гадзіннікаў, халадзільнік MX 2823-80, РБ, ЗАО «АТЛАНТ».

Усяго прывава фонд рэкламнай гульні «Прыз — рупліваму паштальёну» складае 2 385 110 (Два мільёны трыста восемдзесят тры тысячы сто дзесяць) беларускіх рублёў.

ІV. УМОВЫ ЎДЗЕЛУ Ў ГУЛЬНІ

9. Удзельнікам Гульні можа быць любы паштальён РУП «Белпошта», які займаецца арганізацыяй падлікі на газету «Звязда».

10. Удзельнік Гульні павінен падпісаць на газету «Звязда» максімальную колькасць падлічываў на 2-е паўгоддзе 2008 года (але не менш чым на тры месяцы). Пры гэтым рост колькасці падлічываў на газету «Звязда» ва ўдзельніка Гульні павінен складацца не менш 7 чалавек у параўнанні з колькасцю падлічываў па стану на

11. Для правядзення розыгрышу і вызначэння пераможцаў кіраўніцтвам арганізацыі кіравання і РУПСаў у тэрмін да 1 жніўня 2008 года накіроўваюць у РУП «Белпошта» на імя старшыні Камісіі — наместніка генеральнага дырэктара па эксплуатацыі РУП «Белпошта» Саксонава Ірыны Ігнацьеўны звесткі аб лепшых паштальёнах і паміж імі на канверце «Гульня «Прыз — рупліваму паштальёну» па наступнай форме:

№ п/п	Назва	Колькасць	Цана за адзінку (руб.)	Кошт (руб.)	Стаўка ПДВ (%)	Сума ПДВ (руб.)	Усяго з ПДВ (руб.)
1.	Электрачынік SCARLETT SC-1026 Ivory	7 шт.	59 650	417 550	18	75 159	492 709
2.	Пыласос SAMSUNG VCC 4023S3B/XEV	7 шт.	113 700	795 900	18	143 262	939 162
3.	Гадзіннік насценны	7 шт.	24 390	170 730	18	30 731	201 461
4.	Халадзільнік MX 2823-80 РБ, ЗАО «АТЛАНТ»	1 шт.	637 100	637 100	18	114 678	751 778

Усяго прывава фонд рэкламнай гульні «Прыз — рупліваму паштальёну» складае 2 385 110 (Два мільёны трыста восемдзесят тры тысячы сто дзесяць) беларускіх рублёў.

«І куды ж вы, ягамосці?» — «Ды на конкурс прыгажосці!..»

Здаецца, учора яшчэ была зіма і дні, як дзюбка ў вераб'я — кароткія-кароткія... Да таго ж — пераважна хмурныя, шорыя. Але — з перавагаю, пра якую хораша пісала спадарыня Гудачкова з Жыткавічаў. Яна ў вёсцы калісь працавала, у адзіночку жанчыны на кватэры жыла. Хатка там старая, халодная, таму як вечар — гаспадыня на печ. А кватэранткі — з кніжкай — да грубік. Сядзіць там, бедная, на рукі хукае ды разважае ўслых, як, мусіць, добра ў тых краінах, дзе зімкі няма — і цёпленькія ж, і весела, і два ўраджаі можна здымаць. А гаспадыня ёй з пачынку: «І што ў тым добрага?... Паляжаць няма калі, — увесць час у полі рачкуй!»

То вось акраза гэтай пары мы і прычакналі: кліна з хаты сонейка, кліна поле, гарод. Не да вершаў цяпер, не да пісьмаў! Але ж з-за гэтага, на, лчы, сёмым годзе жыцця, прыкываць звяздоўскі конкурс на лепшы подліс да здымка... Грэх, піша Мікалай Старых з Гомеля і ў першых жа радках сваёй ліста прызнаецца, што выканаць чарговае конкурснае заданне яму дапамагла... рэклама. У тэлевізійшчыкаў, маўляў, з'явіўся ролік «Аіст — это тоже ты», а ў яго — пародыя: Сынка прынёс у дзюбе бусел Аднойчы ўвечары Настусі... На жаль — адна гадзе Гену, — Сабакам «бусел» косяць сена.

Няўдзячны занятак ён выбраў. Мо не ведаў, што сабакі сена не ядуць, а мо праверыць рашыў — доследна. Гэта значыць, накасіць, насушыць, пакласці ў міску — паглядзець на рэакцыю. Сёння, заўтра, праз год...

Можна, эразумела ж, пачакаць канца эксперымента. Але згодны на гэта не ўсе кабаты, не ўсе дзеці. Гэтыя вострыя са здымка, па меркаванні спадарыня Чыгрынавай з Вілейшчыны, у вандроўку падаліся. Прычым — з пазнаю мэтай: Стала модна, што і які казачы, Без мужоў дзяцей раджаць... Углядаецца дзіцяцка: Выбрае сабе татку.

Мо і панашце яму, дабярэ. А калі не — не бяда, — лічыць Мікола Сільчанка з Гомеля і да здымка гэтага прапануе цэлае «фотаслова». Ацаніце:

Гула вясна, дурманіў бэз, Дзіўно квітнела спелай ружай. Ноч, месяц, белы «Мерседэс», — Кіроўцу верыла задужа... Шапочуць шыны па шашы, Дзіця-званочак у кашы, Усе фарбы верася ў душы, Але ж «прапала» — не пішы! Чаму? Таму што, лічыць Мікола, набыта — не меней, чым страчана, таму, што ўсё яшчэ будзе! Аптыміст. Ён... У адружэнне ад спадара Сітніка з вёскі Палажэвічы Старадарожскага раёна, які вуснамі дзіцяці гаворыць цяпер: Не спайшай ўжо, матулька, Не дагонім мы татульку — Ён жа ўцёк з той новай цёплай «На два», а ў «табе»... Дарчы, пра «табту», «мерседэс» і іншыя іншакраіны досыць прыгожыя і (праўдзівыя ж?) ролікі злажыліся ў спадарыні Чыгрынавай. Яны пра нас, пра ўсіх, што нехалі — Ото ж радзя былі, Як клялі «Жыгулі»!.. Цяпер «мазды», «сітразны», А ўсё цяжка, а ўсё дрэнна... Тут — два колы на дваі, — Шчаслівейшыя за ўсіх!

Хто б спрачаўся!.. А вось дадаць — можна: гэтага двое, са здымка, як мяркую спадарыня Тарасік з Мінска, яшчэ і самыя прыгожыя. Адкуль яна ведае? Дыялог выпадкова пачула: — І куды ж вы, ягамосці? — Ды на конкурс прыгажосці!.. Згодны год круціць педаль, Каб кватэру ў Мінску далі. З жыллем тут і сапраўды праблема балочная... Прыкладна такія ж падмаюць у сваіх лістах і іншыя ўдзельнікі конкурсу. Ну, мяркуючы самі (услед за спадаром Лябко з вёскі Дзеярэўна, што на Слонішчыне):

Хто каго?

Ён за тое не асудзіць, Калі двое ішчэ прыбудзе! Гэта значыць, калі ў малага (ці малой?) з'явіцца брацік (і нават не адзін), альбо сястрычкі... Калі мы не дапусцім недароду на нашых панетках і градах, калі не праваронім «ураджаі» у ясах, пра які і, дарэчы, хораша напісала ішчэ адна (калі памяць не падвоўзіць?) дэбютантка конкурсу пяцікласніца Вікторыя Шчэбет з Вілейкі: Ясь ў кошычак залез — Едзе з мамою ў лес. А вяртаюцца дамоў, — Ясь не бачны... З-за грыбоў.

То хай так і будзе! На прыпачках, як заўсёды, пра вынікі папярэдняга этапу. На здымку, калі помніце, была студня і малады музыка, які, адклаўшы ў бок трубу, прагна піў з вядра. Чаго толькі не напісалі пра яго нашы чытальнікі! Але энюў жа іхнаму, вялікаму чытацкаму журы, найбольш прыйшлося да спадбы радкі сужэнцаў Астроскіх, спадарыні Чыгрынавай, спадароў Гарбанова з Сенненшчыны, Дубовіка з Бярэзіншчыны, Старых з Гомеля... З чым гадзілася і журы рэдакцыйнае. Таму прыз у выглядзе падлікі на дарэгуно сэрца «Звязду» на трэці квартал на гэты раз накіроўваецца ў Гомель. Хоцце, каб да вас? Спрабуйце. Здымаць, як заўжды, дадаецца, прапановы прымаюцца. Прычым — ад А ўжо «Хто каго?» — разбіраемся. Разам.

Вялянціна ДОУНАР.

Дзе аўтобус больш не ідзе, Дзе буланы не прамячэны, Маці ў сэд дзіця вясё: Мусіць нежк прылаўчыцца. Гэта — адзін бок медала, працяжнае. Ёсць і другі, на які ўвагу чытачоў звяртае сам я мінчан Астроскіх: Маці хоча, каб сынок Меў каштоўнасці свае, А не тая, што кіно Ім замажэна дае... Там зойбуйце кроў і войны, Гвалт басконцы, шум і гам, А ў нас — усё спакойна, Хай сынок убачыць сам. І кім тады вырасце, для нашых чытачоў — не скарот: Трэба раз дзіця лабачыць І няжыжа лёс прадачыць: Калі ровар стаў калыскай, — Быць малой другой

Фота Анатолія КЛЕШЧУКА.

Будзьце пільнымі! Ідзе паляванне на мабільнікі

У Кіраўскім раёне рабаўнікі забілі 21-гадовага хлопца, каб завалодаць яго сатавым тэлефонам

Наглядзець на тое, што мабільны тэлефон у нашай краіне даўно не з'яўляецца прадметам раскошы, гэты сродак сувязі па-ранейшаму прыцягвае пільную ўвагу зладзей і рабаўнікоў. Менавіта мабільнікі найчасцей становяцца лёгкай здабычай злачынцаў.

Паводле звестак адзела інфармацыі і сувязі з грамадскасцю Генеральнай пракуратуры, лясць у Беларусі было зарэгістравана 21 тысяча 303 крадзяжы мабільных тэлефонаў. А ўсяго па краіне было зафіксавана 103 тысяча 82 злачынствы такога тыпу. Іншымі словамі, у кожным пятым выпадку крадзяжы здабываюць зладзей становяцца гэтыя сродкі сувязі. Найбольш распаўсюджанымі такім злачынствам у сталіцы. Зрэшты, і ў глыбінцы падобныя выпадкі здараюцца нярэдка. А ў Кіраўскім раёне нядаўна ўвогуле зафіксавана збойства на «мабільны глебе». Двое рабаўнікоў забілі 21-гадовага мінскавага жыхара, каб завалодаць яго тэлефонам.

Як адзначылі ў генпракуратуры, сёлета міліцыі ўдалося крыху асудзіць пил «мабільных» паляўніц. Але ўпадальнікам сатавікаў, а мабільны сувязю ў нашай краіне карыстаюцца 7,3 мільёна чалавек, заспакоівацца рана. За 4 месяцы гэтага года зарэгістравана 15 тысяч 182 крадзяжы тэлефонаў. Таму Генеральны пракурор краіны Рыгор Васілевіч патрабаваў, каб праваахоўныя органы значна ўзмацнілі прафілактычную працу ў гэтым накірунку і палепшылі раскрыццё такіх злачынстваў. Зразумела, што выратаваць ад «мабільных» зладзей найперш справу рух саміх уладальнікаў тэлефонаў. Зламаныкі, як правіла, дзейнічаюць у шматлюдных месцах, карыстаючыся беспасечнасцю грамадзян. Так што пільнасць — галоўная зброя супраць выкрадальнікаў мабільнікаў. Пракуратура таксама раіць бацькам правесці прафілактычныя размовы з дзецьмі, каб яны без даў прычыны не карысталіся сатавымі тэлефонамі на чужых ваках. Бо гэта можа справакаваць не толькі прафесійных паляўнічых за мабільнікамі, але і падлеткаў, якіх прывабіць прыгожа «цацка».

Што датычыць раскрыцця такіх злачынстваў, то апошнім часам апэратыры мабільнай сувязі аказваюць актыўную дапамогу міліцыі. Напрыклад, пад падазрэннем адрозж трапілі тэлефоны з аднолькавымі ідэнтыфікацыйнымі нумарамі. Сам па сабе гэты факт сведчыць, што тэлефон быў перааграваваны, а значыць, хутэй за ўсё, апарат альбо ўкрадзены, альбо нелегальна імпартаваны ў Беларусь. Дарэчы, неўзабаве такім умяшаным наўрад ці ўдасца вытлуміць сувязі з вады: Генеральнай пракуратурай разглядаецца пытанне ўвядзення адказнасці за незаконнае перааграваванне тэлефонаў.

Генпракуратура таксама раіць грамадзянам быць вельмі абачлівымі пры набыцці тэлефонаў з рук без адпаведных дакументаў. У такіх выпадках пакупнік рызыкуе стаць уладальнікам апарата з «кримінальнай біяграфіяй» і займець на сваю галаву нямыла праблем: даведзецца тлумачыць праваахоўным органам, што ты — не злодзей.

Мікола ДЗЯБЭЛА.

МСЦІСЛАЎСКІЯ РЫБАЧКІ

Раніца на возеры ў вёсцы Мушына. На зялёных берагах месціца нямыла рыбакоў, сярод якіх вылучаюцца дзве жанчыны.

— Дзе вашы мужыкі, чаму вы тут адны ловіце? — крычыць ім сусед з вуады.

— Яны дома, сёння надвор'е дрэннае, часам дожджык — вась і даводзіцца берагчы моцы пол, — смяюцца ў адказ рыбацкі.

Насамрэч Ніна Гуркова і Наталля Грэвава выязджаюць на азёры часцей за сваіх мужоў. Для гэтых жыхарак Мсціслава рыбака стала самым любімым хобі.

Ніна родам з Браслаўшчыны, расла побач з возерам, і ўсё сваё дзяцінства разам з дарослымі лавіла рыбу. Спачатку сваякі шкадавалі падмаць малую а 4-й раніцы, але пасля таго, як маленькая рыбака некалькі разоў ўспрымала папалака, мужчыны не вытрымалі і далучылі дзюўнічку да лоўлі рыбы. Цяпер, у свае 48 гадоў, кіраўніца фотастуды пры До-ме дзіцячай творчасці Мсціслава усё яшчэ заўзята рыбацка: калі пачынаецца добры клімат, яна разам са сваёй сяброўкай Наталляй Івананаўна кідае справы і агарод, хапае снасці і нясецца стрымгалюю на возера.

У Наталлі Івананаўна — іншая гісторыя. Захапленне рыбацкай нечачка прыйшло да яе пасля выхату на заслужаны адпачынак. Замест таго, каб звыкла сядзець перад тэлевізарам і сачыць за жыццёвымі праблемамі герояў серыялаў, пенсіянерка стала бераць на рыбаку! Яна спачатку прыгледзлася да мужа і сына, якія часам лавілі рыбу, потым зацікавілася ды сама ўзяла ў рукі вуду. Цярплівасці ёй не займалі — усе жыццё Грэвава адрацавала майстрам па рамонт гадзіннікаў. І цяпер яна стала першай здабываючай рыбу ў сям'і. Лядоўні рыбацка на халодны сезон запусціліся спеваамажаранай рыбаў, якую спажывае ўся сям'я!

Усеагульная справа Дарма што рыбацка лічыцца мужчынскай прывілей.

— Проста мужыкі адчуваюць сябе больш свабоднымі за нас! — лічыць мсціслаўскія рыбацкі.

Так, адны мужчыны здзіўлена паглядаюць на жанчын з вудамі. Іншыя, здараецца, злюцца і інавацяць іх у адсутнасці клева. Яны проста ўпэўненыя, што жанчынам, як і на караблі, на рыбацкіх няма месца. Але калі Ніна ды яе сяброўка наловяць па вядру рыбы, то тут прычыны не выпадае, бо гэта важны аргумент у спрэчках рыбакоў.

Ідзе спаборніцтва ў ўнутры сем'і. Рыбу ўхваляюць дома і вмяняюць самую вялікую. Як выявіла-

ся, лідарства ад полу не залежыць, аднак вынікі спаборніцтва сведчаць, што жанчыны не гуляюцца. Яны — сур'ёзныя канкурэнткі рыбакоў-мужчыны.

На другім беразе птушкі крычаць у высокіх старых дрэвах: нібыта падбадзёрваюць рыбакоў. Сусед жанчын цягае рыбака з возера адну за адной. «Я не задобрыў, каб ведала, да каго ісі!» — усміхаецца рыбац.

— Рыбакка — не жаночая і не мужчынская, а ўсеагульная справа, — сур'ёзна выказваецца Валеры Дзмітрыевіч з Крычавы. — У мяне жонка таксама ловіць рыбу, і часам паболой за мяне. Гэта здаровая справа: раю апошня 15 тысяч рублёў не на гарэлку выдаткаваць, а на вуду і наловяць рыбы, каб былі то ёсці. Я рыбы налаўлю сабе, дзецімі і ўнукам. Ды яшчэ і здавальненне атрымаю.

— Калі недзе добра клые рыба, у мяне ўся хатняя гаспадарка абрынаецца, — з усмешкай прызначае Ніна. — Спакою няма — бягу на рыбаку. Гэта хвароба! Падаецца, нічога больш не патрэбна — сядзела б тут на беразе цэлы дзень.

Наталля Івананаўна са свайго до-сведу ўпэўняе: для таго, каб здабыць рыбацка, трэба толькі аднойчы ўзяць у рукі вуду. А калі ўдасца выцягнуць рыбку — дык по-тым за вушы ад рыбацкі не адцяг-нець, чалавека зацягвае.

Яна расказвае пра сваю ўнучку Алеся, малодшую школьніцу. Мала яна лянучэца падмацаца на зольку, каб бегчы на рыбаку. І калі ёсць клые, лічыць, што «дзень, дзядзьку Богу, не спасываю».

— І не трэба казачка, што няма часу, — загадвае адмагтае Наталля Івананаўна прырочаны гадзіджанак, якія жыўць у вечных клопатах. — Я сёння а 5-й раніцы паднялася, каб сваім мужчым прыгатаваць абед. А потым паехала на рыбаку. Альбо лозна ўвечару кручыць перад плы-той, каб дарвацца да любімай спры-тоў. Кожны можа знайсці волны час — было б толькі жадаць!

Ніна ДЗЯБЭЛА.

Але з таго часу, як рыбацкі, не адыходзіць ад справы, даюць інтэрв'ю, ім удалося злавяць толькі некалькі невялікіх рыбін. Пытанні і адказы аддаюць увагу ад папалаку.

— Сёння рыба клые на манку, а пярлоўку і чарвяка не захаче-ць, — тлумачаць жанчыны. — Тут пільнасць і спрыт патрэбны, бо рыбы імгненна цягаюць корм з кручка. Рыба — разумная і хітрая істота!

Сёлета вялікіх упловаў яшчэ не было, а вось леташні сезон мсціслаўскія рыбацкі ніколі не забуду-

Экіпіроўку ў камуфляжных колерах, якую вельмі любяць мужчыны-рыбакі, мсціслаўскія рыбацкі не набываюць. Спартыўны касцюм, куртка, гумавыя боты — дастаткова цыпер, а калі будзе сонечна і спляхотна — шорты, капляюшы і сонечныя акулеры.

Хвароба, але здаровая Рыбакка абсалютна ўсеагульная ў здаровы лад жыцця чалавека. Ну ці не прыемная справа? Свежае паветра, прырода, спакой. Цішыня навокал — азёры далёкі ад грукі і саселішчаў. Калі ідзе клые, то нават не да сяброўскіх размоў. Назіраннем за вадой добра лянучы нервовыя хваробы гараджан.

Але самае галоўнае — не прыро-ды і не спакой, а азарт! Калі ідзе добры клімат — не да прыгажосцяў роднага краю!

— Калі недзе добра клые рыба, у мяне ўся хатняя гаспадарка абрынаецца, — з усмешкай прызначае Ніна. — Спакою няма — бягу на рыбаку. Гэта хвароба! Падаецца, нічога больш не патрэбна — сядзела б тут на беразе цэлы дзень.

Наталля Івананаўна са свайго до-сведу ўпэўняе: для таго, каб здабыць рыбацка, трэба толькі аднойчы ўзяць у рукі вуду. А калі ўдасца выцягнуць рыбку — дык по-тым за вушы ад рыбацкі не адцяг-нець, чалавека зацягвае.

Яна расказвае пра сваю ўнучку Алеся, малодшую школьніцу. Мала яна лянучэца падмацаца на зольку, каб бегчы на рыбаку. І калі ёсць клые, лічыць, што «дзень, дзядзьку Богу, не спасываю».

— І не трэба казачка, што няма часу, — загадвае адмагтае Наталля Івананаўна прырочаны гадзіджанак, якія жыўць у вечных клопатах. — Я сёння а 5-й раніцы паднялася, каб сваім мужчым прыгатаваць абед. А потым паехала на рыбаку. Альбо лозна ўвечару кручыць перад плы-той, каб дарвацца да любімай спры-тоў. Кожны можа знайсці волны час — было б толькі жадаць!

Парады маладым рыбацкам

Захапленне рыбацкай патрабуе ўмянення і пэўных выдаткаў. Па-першае, снасць. Вуды можа каштаваць прыблізна ад 15 да 75 тысяч рублёў. Ніна Гуркова раіць каляжанкам за дарагазвінаць не гнацца, а набыць лёгкую вуду, каб добра трымаць у руках.

Эканамічна выгаднае хобі

— Рыбакка цэніцца яшчэ і та-му, што мы ўжываем самую свежую рыбу, якая больш карысная

СТАНАЎЛЕННЕ

Беларускае войска стварала ся не на пустым месцы, а выйшла з Савецкай Арміі, якая ў свой час распалася на часткі. Вось адна з частак той арміі і стала войскам сувэрэнай Беларусі. І хоць савецкія традыцыі яшчэ даволі моцныя ў нашым войску, тым не менш яно ўжо мяняецца. Справа ў тым, што Савецкая Армія была шматнацыянальнай і перад ёй сталі глабальныя задачы. Савецкі салдат рыхтаваўся выка-наць свой інтэрнацыянальны абавязак у любым рэгіёне планеты. Гэта ўжо няма і напэўна беларускае войска павіна мець сваю асно-ву і выпрацоўваць традыцыі. Напрыклад, годнасць вайскоўца, го-нар за Айчыну, пачуццё справядлі-васці... тое што звязана з этычна-маральнымі якасцямі, бо ад іх у вя-лікай ступені залежыць баявая пад-рыхтоўка салдатаў, іх духоўны стан.

Убачыў, што ў часці чытаюць «Звязду», а гэта першая прыкме-та, што тут ведаюць, адкуль яны родам ды пра гэта напамінаюць і іншыя факты.

Усё ж, што ўяўляе сабой беларускі салдат? Чым ён адрозні-ваецца ад савецкага? Аказвае шы-ку, наведваюшы 50-ю асобную гвардзейскую Данецкую двойчы Чырванасцяжную ордэнаў Сувора-ва і Кутузава II ступені механіза-

Кадэты.

ваную бригаду — адну з самых праслаўленых на Брэстчыне. — Найперш змянілася сітуацыя ў цэлым. Некалі савецкі салдат, які правіла, служыў далёка ад свайго дома, часта за тысячу кіламетраў, а сёння мы ў сваю бригаду набіра-ем з Брэстчыны, галоўным чынам з Баранавіцкага, Ляхавіцкага, Ган-цавіцкага ці Столінскага раёнаў. А гэта значыць, што салдаты прахо-дзяць службу на вачы ў родных, што дысцыпліне і беларускі сал-даты вылучаюцца сваёй сумленнас-цю і жададнем павысці прафесій-ны ўзровень. А тое, што яны пра-цавітыя, то і казач не трэба. На-мы вялікі праступак у нас — гэта спазненне са звалянняў. Дзесяць каля 90 працэнтаў дэмабілізаваных пакаюць бригаду з падзякай ад камандвання, — завіў камандзір 50-й бригады Уладзімір Грышчын.

— А можа, для вавай пра-слаўленай часці асаблівы кан-тынгент падбіраецца?

— Сёння з наборам праблемаў няма. І з прызыўнікоў можна выбраць найбольш дастойных. Пра-вадзім з імі размовы, праглядаем асабістыя справы, сустракаем са бацькамі, наводзім даведкі праз школу і міліцыю. Дарэчы, калі пры-зыўнік меў праблемы з законам, то ў войска ўжо не трапіць.

— Уладзімір Антонавіч, ат-масфера ў часці ў многім за-лежыць ад афіцэраў. А ці ўсім яны забяспечаны, напрыклад, жылём?

— У ваенным гарадку наша часць самая вялікая і 40 працэнтаў афіцэраў і прапаршчыкаў не маюць кватэр — гэта ў асноўным маладыя афіцэры. Хоць жылём яны і забя-спечаны — жыўць у інтэрнатах. Той, хто здымае прыватную кватэру, атрымлівае кампенсацыю. Неўзаба-ве для бригады будзе будавання кааператыву дом. Спісы ўжо скла-дзены і чакаем, калі гораду Міні-стэрства абароны перададзец зямлю адной вайсковай часці. Адзначу, што Указ Прэзідэнта № 195 ад 3 красавіка 2008 года «Аб ільготна-й для ваеннаслужачых» спрашчае сі-туацыю з набыццём жылля.

Пакуль мы размаўлялі, у кабінет заходзілі афіцэры і мне падалося, што Грышчук — камандзір празмер-на строі з падначаленымі.

— А тут як выходзіць. Адзін ра-мі здуе з паўслова, а з другім трэба і павысць голас, — пачуў у адказ.

Спраўды, у войску свае зако-ны і статут, але мяне найперш ці-кавіла: што ў бригадзе фарміруе маральныя якасці салдатаў, на якім грунце ідзе станаўленне светлапо-гляду беларускага вайскоўца?

У бібліятэцы часці сутыкнуўся з групай навуэнцаў Новамышскага

кавасць да ўсяго беларускага. У бригадзе служыць 31 жанчы-на і сярод іх Волга Чупыра. Яна адказвае за інфармацыяна-прапа-гандыскую работу. Я наведваюся, што Волга нават пільна невяліка на-таткі па-беларуску. Значыць у чала-века ёсць патрэбнасць у гэтым.

Разглядаючы здымкі, на якіх сем'і афіцэраў разам з салдатамі сфатаграфаваны на фоне Мірска-га замка, у Нясвіжы, Навагрудку, падумай, што якое дыканне ў чала-века — такое і жыццё.

Ідэалогія — рэч далікатная, і калі ёю займаюцца людзі невывадачлі-выя і нераўнадушныя, то можа мець станоўчы вынік.

— Як ужо гаварылася, беларускае войска нарадзілася ў Савецкім Са-юзе, які ў свой час разбурыў старо-ую Расію (царскую ці імперскую). І адносіны да сваёй пярэдняці ў былым Саюзе былі класавыя — ва-рожная да дваранства і расійскай эліты ў цэлым.

У расійскай найноўшай гіста-рыяграфіі існуе некалькі поглядаў на мінулае. Адны да савецкага пе-рыяду ставяцца негатывна, а царскі бачаць толькі ў светлых тонах, другія ж бачаць іх у гэтых перыяды ў гісторыі сваёй краіны прымырчы, а трэція... Але як у гэтых канцэп-цыі ўпісць гісторыю Беларусі, бо яна ў нас усё ж сваё?

Пра Трышынскія могілкі ў Брэс-це абласная прэса пісала неадна-разова. Напомню, што там пахава-ны высокапастаўленыя царскія са-ноўнікі, генералы, тыпуланавы асо-біы. Аўтар ты артыкулаў хацеў, каб магілы былі прывезены ў парадак, а літвія і мармуровыя надмагіллі ад-растаўраўваныя. Пазіцыя мармаль-ная, але калі на могілкі прыводзіць удзельніку нахімаўска-суворавскага клуба не толькі для ўпарадкавання магіл, але і з мэтай патрыятычна-га выхавання, то ўнікае пытанне. Там ляжаць не змагары за Беларусь, як гэта можа сказаць пра воінаў Вя-лікай Айчынай, а тыя, хто нават не мог дапусціць думкі, што будзе су-верэная Беларусь. Менавіта пра гэта я і спытаў у аўтара вышэйпрыве-дзеных радкоў. Ён сказаў, што ге-нерал яго найперш цікавіць як ча-лавек: яго адносіны да сям'і, з пад-началенымі... Магчыма, гэта і так...

Праблема існуючая, але час усё перамяле і паставіць на сваё месца. ...Калі вяртацца з часці з намес-нікам камандзіра бригады па ідэа-логію Аляксандра Гурьніна, спы-таў: «А што такое для нашага афі-цэра Айчына?»

— Беларусь! — адказаў падпал-коўнік.

Коротка і ясна.

Сымон СВИТУНОВІЧ.

Камандзіры.

Простыя рэчы

Гараджанін і вясковец па-рознаму глядзяць у пахмурнае неба, гадаючы: будзе дождж ці не. Для гараджаніна ў асноўным усё зводзіцца да таго, ці выраша-цца праблема, як спяваецца ў папулярным шлэгеры «з дапамо-гаю парасона». У вясковца стаў-ленне іншае. Веснавою парою ён чакае дожджыкаў на маладую зба-жыну. А вась у час нарыхтоўкі се-на просіць неба і там існых наад-варот. Ды далёка не заўсёды атрымліваецца як у народнай пры-казцы: хто дажджом косіць, той пагоддай сушыць. А вась лівень ці, як у нас на Віцебшчыне гавораць, залеву аднолькава не любяць і га-раджане, і вясковцы. Залева пер-шым можа нават для праезду аўта-мабіляў перакрыць вуліцы ў месцах, дзе не спраўляюцца ліў-нёвая каналізацыя. А ў полі золь-ная залева пакалсіць, пакрыццё усё тую ж збажыну так, што даводзіцца потым адмаўляцца ад камбай-навай уборкі, брацца за косы.

Увогуле, няма, напэўна, у све-це пэата, у Беларусі дык даклад-на, які б не меў паэтычных стасун-каў з дажджом. У абранніку Му-зы і пачуць яны, і смяюцца, і шпл-чудь, і гримяць... І колеры ў іх раз-настайнейшыя. Між іншым, даж-ды сапраўды могуць мець коле-ры — жоўты, чырвоны, аранжавы, іншыя — іх афарбоўваюць некато-рыя рэчывы, што трапляюць у вы-сокія слаі атмасферы. Прыгожа то прыгожа, а вась ці на карысць на-вакоплі і чакаваць?

Неяк у 70-х гадах мінулага ста-годдзя патрапіла мне ў рукі кніга Пімена Панчанкі «Пры святле ма-ланак». Невялікая па аб'ёму, яна спрадзяцца стала маланкай у майм светлаўяўненні. Неяк далей адшылі жыцьва тады яшчэ класікі. І Танк, і Куляшоў... Гэта былі кнігі і сапраў-ды пэата, і сапраўды грамадзяні-на. І ў той жа час такі лірыкі! Усп-омніў кнігу і ўзгадалася, што там шмат якраз дажджоў.

І тут ж ян вясковец, адтуль, дзе пачатак яго дарогі. І куды часцей заглядаеш, адчуваючы дарогі той канец.

«З табой блукаў тут да світанкаў... Цяпер з-пад сосен Гляджу адзін, як гром маланкай Дождж белы косіць».

Тут паэт насуперак народнай прымаўцы «З вялікага гromу даж-ду не бывае», аб'яднаў у паэтыч-ным вобразе і гrom, і маланку, і дождж белага колеру. Прыгожа, але і шчыmlіва-сумнавата. Можна бы-ло б цытаваць з гэтай кнігі і далей. А колкі ўстойлівыя выразаў, звязаных з дажджом.

Зорны дождж — гэта той жа зарапад, калі адначасна ў небе шмат метэораў.

Сляпы дождж — яго яшчэ на-зываюць цыганскім, калі і сонейка не бачна, а адначасна дождж-жыць сыпле.

Залаты дождж — калі абры-нуліся на чалавека вялікія грошы, прыбыткі.

Грыбы дождж — цікі і цёплы дожджык. Яшчэ ў народзе назы-ваюць яго грыбасем. І ў гародзе часам нешта расце, як грыбы пасля дажджу..

Дажджом могуць сыпацца іск-ры, а могуць і асколкі ў час бою.

А ёсць жа яшчэ аблажыні ці за-ложны дождж, які расцягваецца на шмат гадзін, а то і на некалькі сутак. Лівень, ужо згаданы вышэй. Раней нашы дзяды такія дажджы называлі ўлеўнымі, улевай, клыбай і плюхоццо. Корні гэтых слоў зразумелыя, ад таго, што прыносіць вялікая колькасць вады з неба.

Дробнечкі зусім дожджык у нас называюць імжой, імжаквай, ім-жом: У Станіслава Шушкевіча чы-таем: «Звоняць бомы, звоняць бомы, Цемель. Дождж імжыцца». Імгла можа быць ледзяною. У Аркадзя Куляшова: «Час прыйшоў уставаць, пачынаюць світаць, За мяцельнай трухою дарог не відаць. Як развітваюся з ёй, снег сляпліў іх імглоў».

Па некалькі разоў на дзень мы ўглядаемся ў экраны тэлевізараў, шукаючы на картач, якія там пада-юцца, умоўныя абзначэнні даж-ду ці сонечнага надвор'я, служач-ыя прыгнозы сіноптыкаў. Нават калі з'яўра і з хаты выходзіць не збі-раецца — прыгноз надвор'я мусіць праслухаць абавязкова. У апошні час да сіноптыкаў не так і шмат на-

іну партыю мабільных тэлефонаў, сха-ваішы іх у паліўным баку свайго «Мерседеса».

Паводле звестак прэс-цэнтра Дзяржаў-нага пагранічнага камітэта, у таямніку го-дзінна перамышляў знайсці 129 мабільнікаў і камплектычныя дэталі агульным коштам амаль 40 мільёнаў рублёў. Тэлефоны, а так-сама аўтамабіль перададзены ў мытню. Зум-іа верагодна, што кантрабандыст можа страціць не толькі мабільнікі, але і «Мерсе-дэса».

Мікола ДЗЯБЭЛА.

«Усплылі» запчасткі Папярэднім расследаваннем УУС Ма-гілёўскага аблвыканкама ўзбуджана кры-мінальная справа ў адносінах да двух ад-казных асобаў ААТ «Крычэўрайаграпрам-тэхснаб».

«Прэтэнзіі» праваахоўнікаў да гэтых жыхароў Крычавы тычацца іх дзейнасці ў сака-віку, красавіку і май сьлетняга года. У пры-ватнасці, падазраюцца яны ў тым, што вы-красілі запчасткі часткі да сельгасмашыны на агульную суму 23 мільёны 100 тысяч рублёў.

Дамітры СТАНКОВІЧ.

Мяркуемы ўрон — 473 млн Папярэднім расследаваннем УУС Магілёўскага аблвыканкама па матэры-ялах УБЗ3 узбуджана крымінальная справа ў адносінах да двух магіляўчан — дырэктара прыватнага вытворчага прадпрыемства і дырэктара таварыства з дадатковай адказнасцю.

Летась адзін з іх займаў пасаду дырэкта-ра сталевага таварыства, другі быў яго за-снавальнікам. Менавіта тады, а дакладней — са жніўня па верасень, падазронны, як мяркуецца, і злоўжыў сваім службовым ста-ноўшчам. Падазраюцца абодва ў крадзяжы 324 мільёнаў рублёў бюджэтных сродкаў.

Ігар ГРЫШЫН.

ДОЖДЖ

Радзіме: «Каб ты не ведала ніякіх навальніц». У дзяцінстве хто не баўся на-вальніц? Неадарма ж ёсць устой-лівыя выразы.

Як гrom з яснага неба — пры-ходзіць нешта раптоўна, зусім не-чакана-неспадзявана.

Пакуль гrom не грывне, муж-ык не перажанеацца — пра ча-лавеку неабачліваецца, а то і баб-ыкавасць.

Ды не так страшыў гrom, які са-траасе наваколле, як маланкі, што паласуюць начное неба. Мы малы-мі ведалі іх небеспекна, неяк малан-ка ў

СКАНВОРД + ЛАБІРЫНТ

Сканворд і лабірынт з адказамі на пытанні. Сканворд з'яўляецца ў выглядзе лабірынта, а адказы на пытанні ўключаны ў яго клеткі.

Лабірынт з адказамі на пытанні. Лабірынт з'яўляецца ў выглядзе лабірынта, а адказы на пытанні ўключаны ў яго клеткі.

з'яўляцца ў словы па гарызанталях (злева направа і справа налева), па вертыкалях (зверху ўніз і знізу ўверх), але не па дыяганалях. Аматырам падобных галаваломкаў гэтыя правілы добра знаёмыя.

ПРАВЕРЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ. Сканворд (8 мая). Па гарызанталі: Каўпак, Воранава, Ордэн, Якар, Морж, Мята, Кум, Абух, Акіо, Сак, Парад, Грамада, Газ, Табу, Узак, Парк, Аічына, Горад, Клімат, Сатэ, Арбітр, Кода, Дон, Скрылак, Арап, Прас, Скарко, Мода, Рад, Дыяметр, Па вертыкалі: Мустанг, Багара, Жукаў, Рот, Крада, Сага, Опера, Ягада, Адан, Крок, Казей, Пасма, Рама, Чабор, Код, Вядро, Анод, Рок, «Лад», Нож, Акра, Мопс, Туніка, Коршак, Мол, Барада, Друз, Таксатар.

Сканворд + судuko (17 мая). Па гарызанталі: Эрасун, Генгард, Абол, Мука, Юка, Опт, «Рэно», Дупло, Сатуратар, Эйр, Ака, Катшыка, Авал, Кода, Ніка, Крапах, Азот, Хна, Парк, Аман, Арда, Туя, Скрыпка, Па вертыкалі: Осака, Харыус, Рабро, Патэтыка, Салют, Рэшка, Астп, Нумар, Айконім, Эстрада, Амяла, Гекон, Ахун, Одра, Канапа, Правізар, Акорд, Дырбор, Латка, Судuko: адказы гл. у табліцы.

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

Пачуцыя і карысныя. Усе мы любім раслінныя прыправы і з задавальненнем іх ужываем. Яны радуюць нас летам і нават зімою, калі адраўваем спікоі з думіянні агуркамі ці памідорамі, дадаём у ежу засушаныя парасончыя кропу ці замарожаныя кубікі зеляніны пятрушкі. Сёння ж раім звярнуць увагу на лекавыя ўласцівасці гэтых выдатных прадстаўнікоў расліннага свету.

Абутак для дзіцяці. Набываць абутак для дзіцяці заўсёды цяжка. Хочацца, каб ён быў і прыгожы, і зручны, і надарны, і каб насіўся дэўжэй. Але ці варта купляць чаравікі навыраст? Якім матэрыялам аддаць перавагу? Нашы парады дапамогуць зрабіць правільны выбар.

У кадры СЮРПРЫЗЫ І КАПРЫЗЫ КАНСКАГА ФЕСТИВАЛЮ

Заўтра на поўдні Францыі, у Канах, будучы падведзены вынікі 61-га Міжнароднага Канскага фестывалю. Журы, якое ўзначальвае сёлета вядомы амерыканскі акцёр Шон Пен, назаве лепшы фільм, які і атрымае галоўную ўзнагароду — «Залатую пальмавую галіну» («Palme d'Or»).

Нагадаем, у галоўнай конкурснай праграме фестывалю былі прадстаўлены 22 поўнаметражныя карціны, сярод якіх «Страліныя ў Палерма» Віма Вендэрсэ, «Падмена» Клінта Іствуда, «Гамора» Матэа Гароне, «Тры малпы» Нуры Білж Цэйлана, прысвечаны легендарнаму рэвалюцыянеру Эрнэста Чэ Гевары «Чэ» Сівена Содэрберга, «Калядная казка» Арно Дэплезэна з Катрын Данэў у галоўнай ролі, «Сінедаха, Нью-Йорк» Чарлі Каўфмана і многія іншыя.

На дадзены момант у лідарах нефармінага рэйтыngu трымаецца турэцкая стужка «Тры малпы», а другую пазіцыю падзяляюць адразу чатыры карціны — «Падмена» Іствуда, «Вальс з Башырам» ізраільскага рэжысёра Ары Фольмына, «24 Сіці» кітайскага майстра Цзя Чжаня і «Маўчанне Лорны» братаў-белгіяцў Дардэн. Аўсайдарамі з'яўляюцца фільм «Сэрвіс» філіпінца Брыльянта Мендоза, «Жанчына без галавы» аргенцінца Лукрэтэлі Мартэлі і стужка бразільскага Фернанду Мейрэліш «Слепата», якая адкрыла фестываль.

На фестывалі Мадона выконвала запаветы Кока Шанэля: больш хаваць, чым паказваць.

Усімхнімсь! Сядзіць мужык у прывакзальным рэстаране, не спяшаючыся піе п'ева. Раздаеца свісток лакаматыва — сігнал да адраўлення. Мужык, яхдн: — Свічкі-свічкі! Квіток усё роўна ў мяне!

Пад дзівізам «Куля — дурніца, штык — малайчына!» самую відэаўшчыню перамогу ў сезоне атрымала расійская зборная па біятлоне.

У Сочы: — Ці можна зняць што-небудзь зусім блізка да мора і надорага? — Есць варыянт. Я вам на буйку пасцэлю.

Для жаніцбы патрэбны двое: адзінокая дзяўчына і заклапочаная маці.

Рэўнасць Пакалечыла саперніцу. Жанчына з Івацэвічаў, як толькі ўбачыла, што з машыны мужа выйшла суседка, накінула на не з кулакмі. Наогул невядома, чым завяршылася б бойка, але «герой» гэтка трохвугольніка неж здолее жанчын расцінуць. Пазней высветлілася, што суседка атрымала цяжкую траўму — пералом шыйкі бядра, у выніку чаго стала інвалідам другой групы. Суд назначыў вагнаўніка раўніцкі адзін год папраўчых работ па месцы працы і выплату на карысць пацярпелай каля трох мільёнаў рублёў. А між тым муж увесць час сцяўраджаў, што ён усёго толькі падвёз суседку з вакзала. Можна яго і так...

Ну і ну! Бяжы, бэбі, бяжы! У Галівудскім парку каліфарнійскага горада Інглвуд на бегавой дарожцы іпадрома адбыўся штогадовы забег дзятчат у бікіні пад назвай Рооман's Вікіні Beach Mile III. Забег рэобіцца для падтрымання павышанай цікавасці публікі на іпадрома. У гоцы, якая праводзілася на іпадрома траці год запар, удзельнічалі 16 дзятчат у бікіні.

Вандалы ў Стоўнхэнджы. Двое вандалаў з дапамогай малатка і адвэрткі здолелі адшчыпіць невялікі кавалек ад адной з буйных каменных груд, частак Стоўнхэндж. За апошнія дзесяцігоддзі гэта першы падобны выпадак на тэрыторыі старажытнага мегалітычнага комплексу. Аскепак памерам з дзесяціпенсавую манету быў аддзены з паўночнага боку Пятчанага каменя (Heel Stone). Далейшай «працы» злачынцаў перашкодзіла ахова манумента. Заўважыўшы, што яны выяўленыя, злачынцы пераскокілі праз агароджу і з'ехалі на чырвоным Роверы 400. Паліцыя лічыць, што злачынства здзейснілі паліўнічыя за сувенірамі. Раней, адзначалі ў фондзе, практыка адкопвання ад мегалітаў кавалачкаў на памяць была не толькі дазволена, але вельмі распаўсюджана і наведваліся 5000-гадовага комплексу нават рэзавалі прылады для таго, каб палегчыць задчку. Аднак у цяперашні час такія дзеянні разглядаюцца як вандалізм.

152-і арышт. У штаце Нью-Хэмпшыр паліцыя ў 152-і раз арыштавала 48-гадовага жыхара Портсмута Пола Балдвіна. Яго абвінавачваюць у тым, што ён выкраў з супермаркета бляшанку ліва коштам у 1,99 долара.

Пасадзілі асла. Супрацоўнікі працоўных органаў мексіканскага штата Чыпас адправілі за краты аграўнічага асла, абвінавачванага ў нападзе на чалавека і нанясенні цялесных пашкоджанняў.

Ашалеяла жывёліна напала на двух мужчын, якія апынуліся побач з ранца яго гаспадарка. Асел нечакана ўкусіў 63-гадовага Генара Васкеса, а затым ударыў калытамі 52-гадовага Андрэаса Эрнандэса, пашкодзіўшы яму нагу. Спартэбіліса намаганні шасці чалавек, каб уціхамірыць жывёліну. Цяпер «абвінавачваны» ўтрымліваецца ў мясцовай турме.

Чытайце ў наступным нумары ХУТКАЯ ДАПАМОГА — НЕ МЕДЫЦЫНСКАЕ ТАКСІ — Да аказання экстранай медыцынскай дапамогі павінны быць гатовы ўсе: аўтамабілісты, выратавальнікі, работнікі міліцыі і ДАІ, персанал аварыйна-выратавальных службаў, сцёардэсы, праваднікі цягнікоў і г.д., але, на жаль, на практыцы мы бачым, што ўсе чакаюць прыезд хуткай дапамогі, — тлумачыць Віктар Сіранка. — Многія работнікі ДАІ і выратавальнікі тлумачыць нежаданне прымяняць свае веды страхам нашкодзіць пацярпеламу. Але большага страху, чым смерць, няма.

Сёння Месяц Апошняя квадра. Месяц у сузор'і Казярога. Імяніны Пр. Аляксандра, Іосіфа, Кірылы, Мафодзія, Макея, Нікадзіма, Расціслава, Сафрона. К. Жанны, Зузанны, Магдалены, Марыі, Віцэнца.

Надвор'е на заўтра. Геамагнітныя ўзрушэнні. Абзначэнні: — няма прыкметных геамагнітных узрушэнняў; — невялікія геамагнітныя узрушэнні; — слабая геамагнітная бура.

...у суседзяў. ВАРШАВА +14...+16°C, КІЕВ +15...+17°C, РЫГА +15...+17°C, ВІЛЬНЮС +14...+16°C, МАСКВА +6...+8°C, С.ПЕЦЯРБУРГ +12...+14°C.

Дзве даты. Сёння — Дзень славіянскага пісьменства і культуры. Адзначаецца ў гонар славіянскіх асветнікаў і прапаведнікаў хрысціянства Кірылы і Мяфодзія, якія далі славіянскаму свету кірыліцу, заклалі асновы славіянскіх літаратур.

Вывкаў... КАМБАЙН?.. Папярэднім расследваннем Магілёўскага РАУС узбуджана крымінальная справа ў адноснах ад непрацоўчага вясцоўца. Падзараўваецца ж яго 40-гадовы мужчына ў тым, што працуе на адказнай пасадзе ў ЗАТ «Атракамбінат «Зара», ён у снежні 2005 года ўчыніў крадзеж камбайна коштам у 57 мільёнаў 700 тысяч рублёў і склаў заведама несапраўдны акт аб яго спісанні.

Дзімтрый СТАНКОВІЧ.

Дзімтрый СТАНКОВІЧ.

Чытайце ў наступным нумары

Самазавойца атруціў 54 чалавекі. 54 чалавекі пацярпелі пры спробе аднаго з жыхароў Японіі пакончыць жыццё самагубствам. Вырасцішы развіццям з жыццём 34-гадовага мужчына выпіў вады пестыцыд хлорпірыну. Самазавойца быў дастаўлены ў бальніцу. У рэанімацыйным аддзяленні яго вырвала. Атрутныя выпарэнні хлорпірына, які ў Першую сусветную вайну выкарыстоўваўся для газавых атакаў, атруцілі 11 урачоў, 20 супрацоўнікаў шпіталь і яшчэ два дзесяткі чалавек. Зараз здароўе пацярпелых нішто не пагражае. Самазавойца выражаваць не атрымалася. Гэта ўжо не першы ў Японіі выпадак самагубства з выкарыстаннем таксічных рэчываў, калі пакутоўцы навакольных людзі. У маі 2008 года 24-гадовы малады чалавек пакутчыў з сабой, змяшчыўшы праліны парашок і мыйную вадкасць. Ад атрутных газаў, якія з'явіліся ў выніку хімічнай рэакцыі, прытомнасць страціла яго маці, а калі ста чалавек, якія пражываюць побач, былі эвакуаваныя. У красавіку такім жа спосабам пакутчыла з сабой 14-гадовага дзяўчынка, і пры гэтым 90 чалавек атруціліся атрутнымі газамі і былі шпіталізаваныя.

Жураўліны досвітак Уладзіміра Карызны

Ён перакананы: вытокі паэзіі — у народнай песні

Больш за дзвесце вершаў паэта Уладзіміра Карызны пакладзена на музыку А. Багатыровым, Ю. Семанькам, Я. Глебавым, Д. Смольскім, І. Лучанком, Э. Ханком, Л. Захлеўным, іншым выдатным беларускім кампазітарамі. Многія песні надзвычай папулярныя: «Беларусь мая сінявокая», «Люблю цябе, Белая Русь», «Салавей спявае», «Зорачка мая».

Жытнёвае поле, лясны і азёры, Крынчанька ў лузе

і ў небе жаўрук — Услухайся голкі, усё тут гаворыць: Люблю цябе, Белая, Белая Русь.

Тут трэба ля гэтых азёр нарадзіцца, І сплужаць гаворку, і бачыць зару, Каб сэрцам і долямі навея прымасціцца К табе, мая чыстая Белая Русь.

Адносіны да роднай зямлі, да Беларусі — Бацькаўшчыны! — у Карызны асабісты і асаблівы. Пасынкова трапяткія. Колькі беларусаў усюды за паэтам прамаўляла і спявала: *Я табы, зямля, Заварожаны І належа адзінай табе!*

Мабыць, невыпадкова Уладзімір Іванавіч Карызна ўвайшоў у гісторыю як адзін з аўтараў Дзяржаўнага Гімна Рэспублікі Беларусь...

— **Першы вярш быў апублікаваны ў «Чырвонай змені» ў 1956 годзе. А ўвогуле, ці памятаеце, калі вершы пачалі пісацца?**

— Яны пачалі ўзнікаць, калі яшчэ і ў школу не хадзіў. Помню, як мне было сумна, калі бацькі пайшлі на гулянку, а мяне пакінулі аднаго. Мама папрасіла маю родную цётку Марусю, Марыю Захарэвіч — толькі яна не Георгіеўна, як наша народная артыстка, а Канстанцінаўна — каб яе малодшая сястра Галя мяне закальвала... А тады была мода класіц дзвэйці спаць на печы: халодна — позняя восень ці зіма — не давралі ложку. А печ — вялікая, цёпла... Галя на 10 гадоў старэйшая за мяне, закальвала — і пабегла... А я, маленка, прачнуўся: ціха, цёмна, нікога няма. Я лямпу не запалю — малы, і злучыў з печы не магу. Я ўспяў і лямпу і тэлекрыты ў душы нарадзілася...

Або яшчэ моцны ўспамін. Бацька на руках мяне нёс, а на плячы каса: ішоў касяць і ўзяў мяне з сабой. Гэта было яшчэ да вайны, але і цяпер памятаю пах той раніцы, слевы птушак у небе... Бацька пасадзіў мяне ў пракос і стаў падграбцаць траву. А там жыўныя птушчкі! «Ты ж іх не чапай». У гэты час нешта здрыганулася...

Або яшчэ моцны ўспамін. Бацька на руках мяне нёс, а на плячы каса: ішоў касяць і ўзяў мяне з сабой. Гэта было яшчэ да вайны, але і цяпер памятаю пах той раніцы, слевы птушак у небе... Бацька пасадзіў мяне ў пракос і стаў падграбцаць траву. А там жыўныя птушчкі! «Ты ж іх не чапай». У гэты час нешта здрыганулася...

Або яшчэ моцны ўспамін. Бацька на руках мяне нёс, а на плячы каса: ішоў касяць і ўзяў мяне з сабой. Гэта было яшчэ да вайны, але і цяпер памятаю пах той раніцы, слевы птушак у небе... Бацька пасадзіў мяне ў пракос і стаў падграбцаць траву. А там жыўныя птушчкі! «Ты ж іх не чапай». У гэты час нешта здрыганулася...

Або яшчэ моцны ўспамін. Бацька на руках мяне нёс, а на плячы каса: ішоў касяць і ўзяў мяне з сабой. Гэта было яшчэ да вайны, але і цяпер памятаю пах той раніцы, слевы птушак у небе... Бацька пасадзіў мяне ў пракос і стаў падграбцаць траву. А там жыўныя птушчкі! «Ты ж іх не чапай». У гэты час нешта здрыганулася...

Або яшчэ моцны ўспамін. Бацька на руках мяне нёс, а на плячы каса: ішоў касяць і ўзяў мяне з сабой. Гэта было яшчэ да вайны, але і цяпер памятаю пах той раніцы, слевы птушак у небе... Бацька пасадзіў мяне ў пракос і стаў падграбцаць траву. А там жыўныя птушчкі! «Ты ж іх не чапай». У гэты час нешта здрыганулася...

Або яшчэ моцны ўспамін. Бацька на руках мяне нёс, а на плячы каса: ішоў касяць і ўзяў мяне з сабой. Гэта было яшчэ да вайны, але і цяпер памятаю пах той раніцы, слевы птушак у небе... Бацька пасадзіў мяне ў пракос і стаў падграбцаць траву. А там жыўныя птушчкі! «Ты ж іх не чапай». У гэты час нешта здрыганулася...

Або яшчэ моцны ўспамін. Бацька на руках мяне нёс, а на плячы каса: ішоў касяць і ўзяў мяне з сабой. Гэта было яшчэ да вайны, але і цяпер памятаю пах той раніцы, слевы птушак у небе... Бацька пасадзіў мяне ў пракос і стаў падграбцаць траву. А там жыўныя птушчкі! «Ты ж іх не чапай». У гэты час нешта здрыганулася...

Або яшчэ моцны ўспамін. Бацька на руках мяне нёс, а на плячы каса: ішоў касяць і ўзяў мяне з сабой. Гэта было яшчэ да вайны, але і цяпер памятаю пах той раніцы, слевы птушак у небе... Бацька пасадзіў мяне ў пракос і стаў падграбцаць траву. А там жыўныя птушчкі! «Ты ж іх не чапай». У гэты час нешта здрыганулася...

Або яшчэ моцны ўспамін. Бацька на руках мяне нёс, а на плячы каса: ішоў касяць і ўзяў мяне з сабой. Гэта было яшчэ да вайны, але і цяпер памятаю пах той раніцы, слевы птушак у небе... Бацька пасадзіў мяне ў пракос і стаў падграбцаць траву. А там жыўныя птушчкі! «Ты ж іх не чапай». У гэты час нешта здрыганулася...

Або яшчэ моцны ўспамін. Бацька на руках мяне нёс, а на плячы каса: ішоў касяць і ўзяў мяне з сабой. Гэта было яшчэ да вайны, але і цяпер памятаю пах той раніцы, слевы птушак у небе... Бацька пасадзіў мяне ў пракос і стаў падграбцаць траву. А там жыўныя птушчкі! «Ты ж іх не чапай». У гэты час нешта здрыганулася...

Або яшчэ моцны ўспамін. Бацька на руках мяне нёс, а на плячы каса: ішоў касяць і ўзяў мяне з сабой. Гэта было яшчэ да вайны, але і цяпер памятаю пах той раніцы, слевы птушак у небе... Бацька пасадзіў мяне ў пракос і стаў падграбцаць траву. А там жыўныя птушчкі! «Ты ж іх не чапай». У гэты час нешта здрыганулася...

Або яшчэ моцны ўспамін. Бацька на руках мяне нёс, а на плячы каса: ішоў касяць і ўзяў мяне з сабой. Гэта было яшчэ да вайны, але і цяпер памятаю пах той раніцы, слевы птушак у небе... Бацька пасадзіў мяне ў пракос і стаў падграбцаць траву. А там жыўныя птушчкі! «Ты ж іх не чапай». У гэты час нешта здрыганулася...

Або яшчэ моцны ўспамін. Бацька на руках мяне нёс, а на плячы каса: ішоў касяць і ўзяў мяне з сабой. Гэта было яшчэ да вайны, але і цяпер памятаю пах той раніцы, слевы птушак у небе... Бацька пасадзіў мяне ў пракос і стаў падграбцаць траву. А там жыўныя птушчкі! «Ты ж іх не чапай». У гэты час нешта здрыганулася...

паліць порах — пабеглі. Са страху ледзь знайшлі кладкі. Паўзілі: маці наперадзе — я за ногі яе трымаю — Галя мяне за ног трымае, каб не зваліўся ў дрывы. Прыходзім у хату ў Слабадзе — мама ў слёзы...

Да самага вызвалення Беларусі ў лесе, у балоце хаваліся — як і іншыя партызанскія сем'і. Пасля, у 1944 годзе, вярнулі ў сваю вёску — Закружца яшчэ жывая была. Мы зайшлі ў хату... Было гарчае, спякотнае лета, немцы адступалі — далі трасіруючымі кулямі па хатах. А стражні саламяныя... Хата наша гарэла на вачах. Мы ўцяклі: каля сцяны былі ямы, дзе бралі жвір, пясок на будоўлю, — там схаваліся, адседзеліся... Але засталіся без нічога.

Бацька партызанам у атрадзе імя Варашылава, быў знаёмы з Васілём Іванавічам Казловічам. Пасля вызвалення Беларусі ён прапанаваў бацьку ісці да яго шафёрам. Бацька яго вазіў за паўгода, а потым Казлоў накіраваў яго дырэктарам Мінскай трышкарфабыкі. Але вясковец, сельянін — ну што яму ў горадзе рабіць? Паехаў і ў родную Закружца, бацька стаў будавацца (пра гэта мая паэма «Родны дом»).

— **На вашым творчым рахунку звыш 30 кніг. Усе іх назвы — метафарычна-паэтычныя: «Край мой сінявокі», «Жураўліны досвітак», «Цішыня баразны», «Душы разгуканая мелодыя»...**

— Гэта мае глыткі! Імкнуўся называць паэтычным зборнік па-беларуску душэўна. «Жураўліны досвітак» — тут не толькі вобраз, тут філасофія жыцця... Увогуле я праціўнік філасофскай паэзіі, якую трэба чытаць са слоўнікам, мазі і ўспамінаць.

— **Вы вучыліся музыцы?**

— Не, музычны школы паблізу не было. Пасля вайны ўвогуле нялёгка жыло. Грошай у калгасе не давалі, «прададзі» ставілі. Мама прадавала яйкі, малако. А яшчэ і ў калгасе трэба было здаць 200 літраў малака... Я скончыў 10 класаў у 1956 годзе, ужо бясплатным было навучанне ва ўніверсітэце. Нават плацілі стэпендыю (я нярэдка атрымліваў павышаную), далі і тэратар бясплатна.

Мы вучыліся, і былі такія шчаслівыя!

Пасля першага курса паехаў на цалінную зямлі ў Казахстан, зарабіць грошай. І не касцюм купіў, якога не было, не чаравік, які таксама не было. Купіў акардэон. І пачаў вучыцца іграць.

— **Як вы ацэняеце сучасную песню?**

— Яе амаль няма. Тое, што называецца шоу-бізнесам... Чалавек не ведае нотаў, няма слыху, затое ёсць грошы... У Маскве «раскруцілі» кампазітар на канцэрце сядзіць на сцэне за раялем і нібыта іграе, а на самай справе ідзе фанэграма. Музыку яму пішуць хлопцы з Сібіры за грошы.

— **Некаторыя лічачы, што вызначне «паэт-песеннік» прынімае паэзію.**

— А ці многім па сілах напісаць такія песні, як «Бывайце здаровы!», «Ой, бязроды ды сонны»? Адам Русак — напісаў. Ён скончыў Ленінградскую кансерваторыю, 30 гадоў іграў у прафесійнай аркестры.

— **«Што для вас песня?»**

— Аснова культуры народа. Душа фарміруе песню! Песня можа «ўзяць у рукі» і асобнага чалавека, і ўвесь народ. На другі дзень пасля пачатку вайны была напісаная песня «Вставай, страна огромная!» (верш Лебедзева-Кумача, музыка Аляксандрава). Гэта песня праводзіла на фронт — і надавала веру ў Перамогу.

— **Уладзімір Іванавіч, у вас больш як 50 песень «аўтарскіх», дзе вы аўтар і вершаў, і музыкі...**

— Да песні я цягнуўся з малых гадоў. Бацька ўмеў на балаляцкі іграць — усе песні, папулярныя ў той час: і народныя, і песні Дуна-еўскага, Макравусова, Захарова, Блантара... У нас былі чырвоныя патэфон і больш за сотню пласцінак. З трох гадоў я помню аранж індыйскага гасця з оперы «Садко» Рымскага-Корсакава... Бацька завядаў патэфонам, пасадзіў мяне на стол — і яны з мамай спакойна ўпраўляюцца па гаспадарцы, ведучыя: 15–20 хвілін, пакуль не скончыцца спружына, я са стала не злезу нікуды не ўцяку. Той чырвоны патэфон паліць ў вайну забралі, але бацька — хоць і не танная была рэч — зноў купіў патэфон. Помню, маці як пачуе музыку, усё кідае: «Хоць

— **Некаторыя лічачы, што вызначне «паэт-песеннік» прынімае паэзію.**

— А ці многім па сілах напісаць такія песні, як «Бывайце здаровы!», «Ой, бязроды ды сонны»? Адам Русак — напісаў. Ён скончыў Ленінградскую кансерваторыю, 30 гадоў іграў у прафесійнай аркестры.

— **«Што для вас песня?»**

— Аснова культуры народа. Душа фарміруе песню! Песня можа «ўзяць у рукі» і асобнага чалавека, і ўвесь народ. На другі дзень пасля пачатку вайны была напісаная песня «Вставай, страна огромная!» (верш Лебедзева-Кумача, музыка Аляксандрава). Гэта песня праводзіла на фронт — і надавала веру ў Перамогу.

— **Уладзімір Іванавіч, у вас больш як 50 песень «аўтарскіх», дзе вы аўтар і вершаў, і музыкі...**

— Да песні я цягнуўся з малых гадоў. Бацька ўмеў на балаляцкі іграць — усе песні, папулярныя ў той час: і народныя, і песні Дуна-еўскага, Макравусова, Захарова, Блантара... У нас былі чырвоныя патэфон і больш за сотню пласцінак. З трох гадоў я помню аранж індыйскага гасця з оперы «Садко» Рымскага-Корсакава... Бацька завядаў патэфонам, пасадзіў мяне на стол — і яны з мамай спакойна ўпраўляюцца па гаспадарцы, ведучыя: 15–20 хвілін, пакуль не скончыцца спружына, я са стала не злезу нікуды не ўцяку. Той чырвоны патэфон паліць ў вайну забралі, але бацька — хоць і не танная была рэч — зноў купіў патэфон. Помню, маці як пачуе музыку, усё кідае: «Хоць

— **Некаторыя лічачы, што вызначне «паэт-песеннік» прынімае паэзію.**

— А ці многім па сілах напісаць такія песні, як «Бывайце здаровы!», «Ой, бязроды ды сонны»? Адам Русак — напісаў. Ён скончыў Ленінградскую кансерваторыю, 30 гадоў іграў у прафесійнай аркестры.

— **«Што для вас песня?»**

— Аснова культуры народа. Душа фарміруе песню! Песня можа «ўзяць у рукі» і асобнага чалавека, і ўвесь народ. На другі дзень пасля пачатку вайны была напісаная песня «Вставай, страна огромная!» (верш Лебедзева-Кумача, музыка Аляксандрава). Гэта песня праводзіла на фронт — і надавала веру ў Перамогу.

— **Уладзімір Іванавіч, у вас больш як 50 песень «аўтарскіх», дзе вы аўтар і вершаў, і музыкі...**

— Да песні я цягнуўся з малых гадоў. Бацька ўмеў на балаляцкі іграць — усе песні, папулярныя ў той час: і народныя, і песні Дуна-еўскага, Макравусова, Захарова, Блантара... У нас былі чырвоныя патэфон і больш за сотню пласцінак. З трох гадоў я помню аранж індыйскага гасця з оперы «Садко» Рымскага-Корсакава... Бацька завядаў патэфонам, пасадзіў мяне на стол — і яны з мамай спакойна ўпраўляюцца па гаспадарцы, ведучыя: 15–20 хвілін, пакуль не скончыцца спружына, я са стала не злезу нікуды не ўцяку. Той чырвоны патэфон паліць ў вайну забралі, але бацька — хоць і не танная была рэч — зноў купіў патэфон. Помню, маці як пачуе музыку, усё кідае: «Хоць

— **Некаторыя лічачы, што вызначне «паэт-песеннік» прынімае паэзію.**

— А ці многім па сілах напісаць такія песні, як «Бывайце здаровы!», «Ой, бязроды ды сонны»? Адам Русак — напісаў. Ён скончыў Ленінградскую кансерваторыю, 30 гадоў іграў у прафесійнай аркестры.

— **«Што для вас песня?»**

— Аснова культуры народа. Душа фарміруе песню! Песня можа «ўзяць у рукі» і асобнага чалавека, і ўвесь народ. На другі дзень пасля пачатку вайны была напісаная песня «Вставай, страна огромная!» (верш Лебедзева-Кумача, музыка Аляксандрава). Гэта песня праводзіла на фронт — і надавала веру ў Перамогу.

— **Уладзімір Іванавіч, у вас больш як 50 песень «аўтарскіх», дзе вы аўтар і вершаў, і музыкі...**

— Да песні я цягнуўся з малых гадоў. Бацька ўмеў на балаляцкі іграць — усе песні, папулярныя ў той час: і народныя, і песні Дуна-еўскага, Макравусова, Захарова, Блантара... У нас былі чырвоныя патэфон і больш за сотню пласцінак. З трох гадоў я помню аранж індыйскага гасця з оперы «Садко» Рымскага-Корсакава... Бацька завядаў патэфонам, пасадзіў мяне на стол — і яны з мамай спакойна ўпраўляюцца па гаспадарцы, ведучыя: 15–20 хвілін, пакуль не скончыцца спружына, я са стала не злезу нікуды не ўцяку. Той чырвоны патэфон паліць ў вайну забралі, але бацька — хоць і не танная была рэч — зноў купіў патэфон. Помню, маці як пачуе музыку, усё кідае: «Хоць

— **Некаторыя лічачы, што вызначне «паэт-песеннік» прынімае паэзію.**

— А ці многім па сілах напісаць такія песні, як «Бывайце здаровы!», «Ой, бязроды ды сонны»? Адам Русак — напісаў. Ён скончыў Ленінградскую кансерваторыю, 30 гадоў іграў у прафесійнай аркестры.

— **«Што для вас песня?»**

— Аснова культуры народа. Душа фарміруе песню! Песня можа «ўзяць у рукі» і асобнага чалавека, і ўвесь народ. На другі дзень пасля пачатку вайны была напісаная песня «Вставай, страна огромная!» (верш Лебедзева-Кумача, музыка Аляксандрава). Гэта песня праводзіла на фронт — і надавала веру ў Перамогу.

— **Уладзімір Іванавіч, у вас больш як 50 песень «аўтарскіх», дзе вы аўтар і вершаў, і музыкі...**

— Да песні я цягнуўся з малых гадоў. Бацька ўмеў на балаляцкі іграць — усе песні, папулярныя ў той час: і народныя, і песні Дуна-еўскага, Макравусова, Захарова, Блантара... У нас былі чырвоныя патэфон і больш за сотню пласцінак. З трох гадоў я помню аранж індыйскага гасця з оперы «Садко» Рымскага-Корсакава... Бацька завядаў патэфонам, пасадзіў мяне на стол — і яны з мамай спакойна ўпраўляюцца па гаспадарцы, ведучыя: 15–20 хвілін, пакуль не скончыцца спружына, я са стала не злезу нікуды не ўцяку. Той чырвоны патэфон паліць ў вайну забралі, але бацька — хоць і не танная была рэч — зноў купіў патэфон. Помню, маці як пачуе музыку, усё кідае: «Хоць

Уладзімір Карызна з сынам.

— **Самую сінявокую Беларусі!**

— Паехаў туды з акардэонам. Вёў беларускую і рускую мовы і літаратуры, у дадатак — класнае кіраванне, музыка... У гэты ж час прыслалі піянерважату Аліну Іванану. Я ўбачыў: танцуе здорава, любіць музыку, сімпатычная. Зайшоў аднойчы да яе на кватэру — яна чытае Шата Руставелі «Віцязь у тыравай шкур» на грузінскай мове. Што за кніжка, адкуль мова?.. Расказала: бацька сшышоў з другой жанчынай у час вайны, а маці з'ехала за афіцэрам у Тбілісі. Аліна там скончыла 10 класаў... Маці яе магілёўска, з вёскі Карзуні.

Дарчы, у Браславе жыві Цанава, грузін, аднафамілец таго самага ката-Цанава, у райфо працаваў — дзесці раз на месяц прывязджаў, каб па-грузінску пагаварыць.

— **А не забылася яна мову?**

— Помніць. І калі хто патэлефануе са старых знаёмых — па-грузінску размаўляюць.

— **Калі збіраецеся на хатнія святы, спяваеце?**

— Я ўвай акардэон — абавязкова. Кампазітарам стаў наш сын Уладзімір. Ён скончыў музычны інстытут, кансерваторыю. У яго ёсць сімфанічныя творы, харавыя, раманы, больш за сотню песень, у тым ліку і на мае вершы.

Унучку Ваню 15 гадоў, ён іграе на вялянчалі, стэпендыят Спецыяльнага фонду Прэзідэнта, унучка Насця заканчвае школу, яна скрыпачка. Мае ўнукі — лаўрэаты прэстыжных міжнародных конкурсаў. Старшыня журы II Міжнароднага конкурсу выканаўцаў на струнных смыховых інструментах імя М. Ельскага, знакамцы вялянчаліст Кірыл Родзін (Расія) сказаў пра Івану, які сапраніч у дарослай іграе, хоць сам у сярэднія: «Гэта — сапраўдны Гран-пры!».

А вялянчалі яму падарыў усветна вядомы музыкант і дырэктар Уладзімір Співакоў.

У кнігарнях з'явілася кніга выбранай лірыкі Уладзіміра Карызны «Доля Русь наша Белая», вылучаная выдавецтвам «Мастацкая літаратура» ў серыі «Беларуская паэзія XX стагоддзя». У прадмове акадэмік Уладзімір Гіламедаў піша: «Я хацеў бы адзначыць дзве грані талента паэта і яго светаўспрымання. Адна — здольнасць адчуваць і бачыць супярэчнасці свету, негатыўнага, балочнага з'яві, другая — імкненне да гармоніі, прыгажосці, да ідэальнага боку жыцця». І сапраўды, з якім болей паэт гаворыць:

Калі мову сваю Забываеш Ты душу сваю Забываеш, Ты чужыню Радзіму збываеш. У рабства ценька сам адліваеш...

— **Вы ведаеце дзёнік, пішаце ўспаміны?**

— Не. Хаця ў жыцці было шмат цікавага. І з Танкам мя сябравалі, і з Багатыровым, з Семанькам. 13 гадоў я працаваў на радыё ў музычнай рэдакцыі. Ёсць што ўспомніць. Але не ўсё і вярта ўспамінаць. Чытаючы дзёнікі нашых класікаў, думаю пра тое, што не ўсё трэба і гаварыць.

— **Пра што абавязкова ўзгадаў быце Пётр Міронавіч Машарэў гаварыў, што «Люблю цябе, Белая Русь» — яго любімая песня.**

Ведаеце, што асабліва сагравае сэрца? Аднойчы па радыё прагучала заяўка: перададце народную песню «Зорачка мая», музыка Захлеўнага, словы Карызны. Найвялікшая радасць, калі песня ўспрымаецца як народная.

ТАЦІЯНА ПАДАЛЯК.
Ад рэдакцыі. 25 мая Уладзімір Іванавіч Карызна адзначыць 70-гадовы юбілей. Шчыра віншуюем!

Фота Марыі Жылінскай і з сямейнага архіва Уладзіміра Карызны.

ПРЫЗЫ ЗА ПРАФЕСІЯНАЛІЗМ

Беларускія тэлевізійнікі вярнуліся з узнагародамі з Міжнароднага тэлерадыёфестывалю «Перамогі разам», прысвечанага Перамозе ў Вялікай Айчыннай вайне. Сёлета гэты фестываль праходзіў у горадзе-героі Севастопалі ўжо ў чацвёрты раз і сабраў прафесіяналаў з Расіі, Беларусі, Украіны, Азербайджана, Грузіі, Арменіі, Узбекістана, Таджыкістана, Чэхіі, Малдовы, Ізраіля, Кубы, Кітая... На творчы конкурс, які праводзіўся на 12 намінацый, паступіла каля 200 работ. Намеснік старшыні БТРК Юрый Азаронак атрымаў за праект «Мужыкі» спецыяльны прыз «За паслядоўнасць і глыбокую распрацоўку ваенна-патрыятычнай тэматыкі». Адно з вышэйшых узнагарод фестывалю — Знак Згоды — атрымаў аўтар і вядучы праграмы «Гаспадар» (тэлеканал «ЛАД») Уладзімір Субат.

ВІКТОРЫЯ ЦЕЛЯШУК.

КОДЫ		Форма 1 по ОКУД	0502070
		Дата (год, месяц, число)	2008 3 20
Организация:	ОАО «БРЕСТСКИЙ КСМ»	по ОКЮПП	200295903
Учётны номер плательшніка:	200295903	УНП	200295903
Вид деятельности:		по ОКЭД	26400
Организационно-правовая форма:	АКЦИОНЕРНАЯ	по ОКОНФ	220 1131
Орган управления:	НАБЛЮДАТЕЛЬНЫЙ СОВЕТ	по СОУУ	99000
Единицы измерения:	МЛН. РУБЛЕЙ	по ОКЕИ	
Адрес:	г. БРЕСТ, ул. МОСКОВСКАЯ, 360		

Дата утверждения 27 марта 2008 г.

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2008 г.

АКТИВ	Код строки	На начало года	На конец отчетного периода
1	2	3	4
I. ВНЕОБОРОТНЫЕ АКТИВЫ			
Основные средства	110	10733	11502
Нематериальные активы	120	4	3
Доходные вложения в материальные ценности	130	—	—
Вложения во внеоборотные активы	140	166	227
в том числе: незавершенное строительство	141	57	151
Прочие внеоборотные активы	150	—	—
ИТОГО по разделу I	190	10903	11732

Запасы и затраты	210	4678	5272
В том числе: сырье, материалы и другие активы	211	2076	2617
животные на выращивании и откорме	212	—	—
незавершенное производство и полуфабрикаты	213	488	494
расходы на реализацию	214	24	34
готовая продукция и товары для реализации	215	886	1081
товары отгруженные	216	816	837
выполненные этапы по незавершенным работам	217	—	—

НАЦЫЯНАЛЬНЫ ПАРК «ПРЫПЯЦКІ»: ПАДАРОЖЖА Ў КАЗКУ

Журналісты «Звязды» першымі пабывалі на беларускім сафары

Напэўна, ці не кожны з нас марыць пабываць у экзатычнай краіне — узначыце на Кіліманджара ці спусціцца ў глыбіні Цхага акіяна, пераадолець Сахару ці праплысці па Пангу. І убачыць самыя неверагодныя праявы жыцця, ад мікраскапічнай птушкі калібры да гіганцкіх кветак рафлезіі... Праўда, для большасці людзей гэтыя мары так і застаюцца марамі аб нязбытным. Зрэшты, ці варта ехаць за трыдзевяць зямель, каб паглядзець на замежныя цуды свету, калі некаторыя з гэтых цудаў — вось яны, можна сказаць, пад бокам. І прыцягваюць у Беларусь замежных турыстаў, бы магніт?

Генеральны дырэктар Сцяпан БАМБІЗА.

Адзін з такіх цудаў — безумоўна, Прыпяцкае Палессе з яго балотнымі «легкімі Еўропы» і непрапаўнымі ляснымі чашчобамі, смарагдавай зелянінай волатаў-дубоў і стракатаццю жывёлнага свету птушчынага свету, у якім да 90 працэнтаў жыхароў — «чырванакніжкі» кшталту зялёнага дзятла ці арлана-белахвоста, болы радкі, чым тая калібры. І зусім недарэмна Прыпяць любіўна называюць «беларускай Амазонкай» — у яе прыхаваных затоках і адкрытых раэзавых і зарасніках вярбы можна правесці не дзень і не два, да зялёнай і вакач любючыся непаўторнымі, некранутымі ландшафтамі, якія не дакучаюць і не надакучваюць. Калі вада крыху сыходзіць, то агалююцца карані вербаў і атрымваюцца самыя сапраўдныя мангравыя зараснікі, джунглі, у якіх развіваюцца звыклі трыліяны птушкі, не бячоныя чалавекам. Гэта падобна на рай на зямлі. Праўда, напрыканцы вясны ажыўляецца машара, і тады на пару тыдняў рай ператвараецца ў пекла.

Зрэшты, камарам — самым галоўным тутэйшым «драпежнікам» — запалохаць турыстаў не ўдаецца. Даюць заўважан: хто хоць аднойчы пабываў на прыпяцкай зямлі, імкнецца вярнуцца сюды зноў і зноў. Тым больш, што ў Нацыянальным парку «Прыпяцкі» гасцямі заўсёды рады.

Спачатку была ідэя

Генеральны дырэктар ДПУ «Нацыянальны парк «Прыпяцкі» Сцяпан Бамбіза не хавае: калі лёс даў такі шанец, грэх было б яго, ураджэнцу тутэйшых мясцінаў, не паклапаціцца аб захаванні спадчыны і развіцці роднага краю. Але адной толькі ініцыятывы, няхай нават яна сыходзіць ад самых энергічных і адданых энтузіястаў, для такой маштабнай справы мала. Патрэбна падтрымка на вышэйшым узроўні. Менавіта яна і прыйшла ад кіраўніцтва дзяржавы, калі ў 1996 годзе Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка падпісаў загад аб стварэнні Нацыянальнага парку «Прыпяцкі».

Зрэшты, дзеля справядлівасці трэба адзначыць, што ў парку ёсць непазасадны папярэднік — Прыпяцкі дзяржаўны ландшафтна-гідралагічны запаведнік, які быў створаны пастановай Савета Міністраў БССР у 1969 годзе і падпарадкоўваўся Міністэрству лясной гаспадаркі. Запаведнік заснаваў дзеля вывучэння ўплыў меліацыі і ўвогуле ўмяшчальнасці чалавек на прыродныя працэсы, а таксама з мэтай экалагічнай аднавіцы, навуковай работы, захавання і аднаўлення асобных радкіх відаў жывёл і раслін.

Ранейшыя задачы парку выконвае і зараз. Але да і даліся яшчэ дзве, і вельмі істотныя: разуменне, асважэнне гаспадаранне на дачунах каля запаведнай зоны тэрыторыяў, дзе развіваецца сельская гаспадарка і перапрацоўка вытворчасць, і развіццё турызму — прычым на многіх накірунках ад экалагічнага і экскурсійнага да палейнага. А гэта ўжо істотны прыбытак для павышэння міжнароднага прэстыжу краіны, бо Нацыянальны парк «Прыпяцкі» штогод наведваюць ты-

Для сябе і для гасцей

На думку заходніх туператараў, Нацыянальны парк «Прыпяцкі» аналагаў у свеце не мае, а па разнастайнасці флары і фаўны можа сапернічаць са знакамітым Нацыянальным паркам ЗША «Everglades», што ў штаце Фларыда. Некалкі гадоў таму прадстаўнікі аднаго з буйных турагенцтваў у Вялікабрытаніі далі рэкамендацыю ажурнаму навіну накірунку беларускай, і ў «Прыпяцкі» актыўна паехалі турысты з Вялікабрытаніі, Італіі, Германіі, Галандыі, Бельгіі, Францыі... Яскравы прыклад, расказаны адным з пастаяльных гасцей парку: некалькі гадоў таму ўдзельнічаў у адной з груп паглядзець розныя беларускія запаведнікі і заказнікі. Падзяліліся сваімі ўражаннямі і наведвальнікі «Прыпяцкага». І куды, думалі б вы, накіраваліся ўрэшце абсалютна ўсе групы? Правільна, у «Прыпяцкі» 10 палейных групам нават вымуша-

таў усё ж прыпадае на лета: з 1 чэрвеня пачынаецца сезон масавай рыбалкі, дый водлук многія плануюць менавіта на летнія месяцы. Восенню ідзе сезон палявання на буйнога зверу — па аленяў і казуль прыязджаюць замежныя палейнічыя з Германіі, Аўстрыі, Францыі. Прыбалты і беларусы аддаюць перавагу вясноваму паляванню на птушку — глушчой, качак, гусей, вальдшнепаў.

Так, з кожным годам колькасць жадаючых наведаць парк расце — адпаведна, развіваецца і інфраструктура. Цяпер гасцей прымаюць у турыстычных комплексах «Ляскавічы» і «Хлупінская Буда», у гасцінчым доме ў Турава, гасцявым будынку палявання і рыбалова. На лета ў цэнтры Ляскавіч запланавана адкрыць яшчэ адну гасцініцу на 56 месцаў — прычым не проста камфортную, а ў катэгорыі «3 зоркі» — з шыкоўным рэстаранам, з боўлінгам і більярдам, Інтэрнэт-кафе і басейнам. Гасцініца гэтая, да слова, ужо ўзводзіцца, гэтаксама як і яшчэ некалькі індывідуальных домікаў, а да яе адмыслова пракапаная з Прыпяці штурчана затока, так што рака будзе пльскацца літаральна на самых прыступках новага аэрапорта. Пажадаючы госці — сядуць у цэпах і адравацца на рачную

Унікальныя прыпяцкія пойменныя дубровы. Бабёр з цікавацца назірае за наваколлем. Аленя ведае — прысмакі тут заўсёды можна знайсці.

ны былі адмовіць, бо не хапала месца для іх прыёму на належным узроўні.

— Хто з замежнікаў да якой справы праявілі большую цікавасць? — удакладнілі мы ў Сцяпану Мікалаевічу Бамбізу. — Кажуць, што самыя заўзятая палейнічыя — немцы.

— Немцы пераважаюць палейнічыя на буйнога зверу. Італьянцы і французы таксама паляваюць любячы. Увогуле, кожны прыязджае са сваімі мэтамі — хто проста адпачыць у кампаніі сяброў, паветрам свежым падыць, хто на рыбалку, хто па грыбы і ягады ў лес пахадзіць, хто на экскурсію...

Заказы на турыстычныя аб'екты Нацыянальнага парку «Прыпяцкі» прыходзяць і з іміж, напрыклад, на Новавы год усе нумары ў гасцінчым комплексе і гасцявым доміку выкупленыя за некалькі месяцаў наперад. Аднак самы вялікі паток туры-

ДАВЕДКА

У жніўні 1994 года запаведнік плошчай 65 050 га быў перададзены ў ведамства Кіраўніцтва справамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. Праз год пры запаведніку ўтварылася Эксперыментальная лясапаляўнічая гаспадарка «Ляскавічы». У 1998 годзе пачаў функцыянаваць музей прыроды.

Тэрыторыя ДПУ «Нацыянальны парк «Прыпяцкі» складае 189,85 тыс. га, палейнічыя ўгоддзі — каля 260 тыс. га.

У адміністрацыйным сэнсе парк размяшчаецца на тэрыторыі Жыткавіцкага, Лельчыцкага і Петрыкаўскага раёна Гомельскай вобласці. Афісы знаходзяцца ў г. Тураў і в. Ляскавічы.

Чаму б і не, калі новабудуёлі паўстаюць дзесяткі — акуратныя домікі і адміністрацыйныя карпусы, Дом экалагічнай асветы, вялікі стадыён. А яры, нібы цацачны дзіцячы садок, абноўлены да непазнавальнасці Дом культуры, акуратная школа, сімпатычная крама, балыцца, пошта і нават вялікае аддзяленне банка — усё гэта ўжо ёсць, жыве, працуе. І выглядае цалкам арганічна, калі за дзвесце метраў ад цэнтру ў міры і годзе суседнічаюць вясковыя хаткі і паралельна ім — цэлыя калоніі беларускіх «птушак шчасця», буслоў. Няма патрэбы доўга распавядаць прыездным аб прыязнасці і гасціннасці палейшчой, калі аб гэтым так пераканаўча сведчыць сама атмасфера.

Гісторыя з геаграфіяй

Акрамя прыроднага і вясковага, у тутэйшых мясцінах адчуваецца яшчэ іншы каларыт — гістарычны. І гаворка не толькі пра старажытны Тураў, які сам па сабе — перліна беларускай культуры. Навокальным вёскам таксама ёсць пра што прыгадаць і чым пахваліцца. Скажам, яшчэ ў пачатку мінулага стагоддзя ў вёсцы Брынь стаяў маўнт паню Кіевічэў, які даў гаспадарствам другое жыццё — да месцаў торфаздабычы падвалі чыгуначнае веткі, адкрылі цагельню, лясаліны завод і фанерную фабрыку, бровар. Працаваць на прадпрыемствах запрасілі спецыялістаў з усёй Еўропы. Калі прыйшлі большавікі, апошні з Кіевічэў з'ехаў з сям'ёй на Запад, але і там не згубіўся — быў рэктарам Варшаўскага ўніверсітэта, выдаў у Польшчы паводле летальных звестак кнігі «Над Прыпяццю» і «Дарашэвічы». Вёску Дарашэвічы, між іншым, у кнізе называлі ні больш ні менш, як «азісам еўрапейскай культуры». Адрэзкі яе ў гэтым званні — магчыма гэтая звышзадача будзе вырашана з рэканструкцыі маўнта Кіевічэў. Яго аднаўленне і стварэнне цэлага музейнага комплексу ў Ляскавічах разглядаюць на перспектыву.

Не менш цікавага і ў гісторыі саміх Ляскавіч (калі на тое пайшоў, то Ляскавіч — ад рэчкі Леска, якая зараз стала малым прытокам вялікай Прыпяці) ды іншых навакольных вёсак. Узвуч хоць бы Сярг і Молат, што за пару кіламетраў ад Ляскавічэў, Думіаец, савецкай спадчына? Толькі напалову. Молат — вёска больш старая, засталася яна яшчэ з тых часоў, калі тут гаспадарылі Кіевічы, а імя атрымала ад чэшскіх перасяленцаў-рабочых, што працавалі ў паню на прадпрыемстве. А калі ўзяць пералічваць усё паданні і гістарычныя звесткі, усё славуцых ураджэнцаў навакольных вёсак, усё пазытыўныя прысвечэнні Прыпяцкаму Палессю — цэлага тыдня будзе мала...

На «Лані» на Прыпяці

Зрэшты, чаму абавязкова на «Лані». Можна на «Ласі» ці «Зубры». Можна нават у кампаніі «Кірыля Тураўскага». Бо усё гэта — прагуляныя цэпаходы, прызначаныя для рачных экскурсійных групам ад 10 да 40—50 чалавек. Калі вы больш схільны да вандравання ў адзіночку ці проста прыехалі адпачыць зусім малой колькасцю сяброў ці родных — калі ласка, да паслуг матароўка або вёсельная лодка. Адплылі сабрае ад галоўнай прыстані, дзе ўсё сустрэкае і праводзіць казачны стары з невадам і залатой рыбкай (праўда, без бабкі) — і на прастор, на шырокі прастор!

Птушкі ў пойменных дубравах зусім не бяжыць чалавек, паважаюць сябе, як дома. Уласна кажучы, яны і ёсць дома — гэта мы ў гасцях, нават, хучэй у музеі пад адкрытым небам. Тут, у запаведнай зоне, нішто не надазіць штурчана прыгажосці, не «акulturувае» заліўных лугоў і дрычумчых зараснічак, якія нараджаюцца, сталючы, жывуць і паміраюць па законах прыроды, некра-

нута мудрагелістыя фігуры, утвораныя стваламі сухіх, але магутных яшчэ дубоў, выглядаюць у шмат разоў больш прывабнымі, чым прыдумай бы які ландшафтны арытэктар. Таму салаўі, не змаўкаючы, выдаюць залівістыя трэлі — для кожнага «сяброўкі», між іншым, гучыць сваёй непаўторнай песняй. Таму найрадзкія чорныя буслы без боязі паддаюць гнёзды, цацкаю разглядаючы прышэльдаў-турыстаў, а арлан-белахвост дык і зусім ледзь удастойвае нас увагі — з вышніх крон дрэва выглядае рыбу. Тут сапраўдны рай для арыгалагаў. Па дарозе мы якраз сустракаем цэпаход з брытанскімі турыстамі, якія прыехалі ў экалагічны тур — вывучаюць і фатаграфуюць радкія віды соваў. «Як уражанні?» — па-гаспадарску заклапоцана Сцяпан Мікалаевіч. «Wonderful! Цудоўна!» — радуецца, як дзеці, палейныя англічане.

Дарэчы, у Нацыянальным парку

налета вельмі хочучь набыць яшчэ два цэпаходы, прычым як мінімум адзін — трохпалубны, класа люкс, з VIP-каютамі, кафэ-барам, басейнам — прыдатны і для прагулак, і для ўрачыстасцяў, і для працяглых вандраванняў. Яшчэ прыглядаюцца да прагуляных хаткаў — словам, усё заплыты і густы гасцей уплываюць.

Беларускае сафары

Звычайна пад сафары (слова паходзіць з мовы суахілі і абазначае «паездка, падарожжа») разумеюць асобны від экзатычных (радзій — экстрэмальных) тураў з так званым «паглыбленнем у прыроду», дзе кантакты чалавек з жывёлным і раслінным светам не абмяжоўваюцца аранжарэйнымі градамі і рашоткамі вальерэў. У XIX стагоддзі сафары заклочаліся ў палейны еўрапейцаў на буйных драпежных звероў — льювоў, сланоў, насярогаў і г.д. Значна пазней з'явіліся іншыя віды — падводнае, навуковае, фотасафары. Звычайна сафары-туры праходзяць у Афрыцы — Кенія, Зімбабве, Танзанія, часам у іншых экзатычных краінах. Але каб у Беларусь? Здавалася б, чаго мы (а тым больш замежнікі) тут не бачылі, лася, дзіка ці зайца?

Такога — паверце — не бачылі. Беларускія сафары, пляцоўка для якой зараз рыхтуецца ў Нацыянальным парку «Прыпяцкі», мяркуецца афіцыйна адкрыць у наступным турыстычным сезоне — якая да 40-гадовага юбілею парку. Але нам пашанцавала першымі з турыстаў і тым больш журналістаў трапіць на гэтую, пакуль што закрытую для наведвальнікаў, тэрыторыю.

Каля 4000 гектараў, агароджаных сеткай. Сістэма дарог для сафары — не асфальтавыя, зразумела, а гравіяныя, прыдатныя як для жывёл, так і для машын. Разгалінаваная сістэма падкормачных пляцовак з саланцамі і яслямі для розных відаў жывёл. У сафары-парк завезлі для адаптацыі 15 зуброў, 20 ласёў, 500 кабаню, 300 аленюў, 60 казуляў і 30 ланюў. Усе яны там абжываюцца і размнажаюцца, а спецыяльна навукавыя людзі выконваюць функцыі ветэрынарных урачоў, селекцыянераў, даглядаччак, ляснікоў і біятэхнікаў. У будучым сярод іх жа прызначаць 5 гадаў і егеп-

раў для арганізаваных груп. Планаўца прывозіць сюды наведвальнікаў на спецыяльным транспарце агульнай умяшчальнасцю да 55 чалавек, прычым усё турысты будучы праходзіць інструктаж на правілах беспяспекнага падчас сафары.

— Сцяпан Мікалаевіч, адкуль узляса «афрыканская» ідэя на беларускай зямлі — вы пераймалі ў кагосьці вопыт?

— Вопыт утрымання жывёл у падобных палейных вальерах ёсць у некалькіх краінах. Я падгледзеў яго ў Аўстрыі, ва ўгоддзях знакамітых князёў Эстэрхазі. Гэта, бадай, самыя знамяніты і багаты князю род у Еўропе. Дык вось у іх ужо 300 гадоў існуе ўласнае палейнае ўладанне, аднак чужынцаў туды не пускаюць, а рускіх увольваў не наведзілі. Гадоў пяць таму апошні Эстэрхазі памёр. А паколькі палейнае гаспадарства 40 гадоў кіраваў мой старэйшы сябар, то мне, нарэшце, далі дазвол знаёміцца з тым, як гэта ўсё арганізавана. Адтуль, дарэчы, мы і прывезлі аленяў, а яшчэ з Польшчы і Венгрыі. Саму мадэль сумяшчэння нацыянальнага парку — прыродаахоўнай тэрыторыі і лясапаляўніцкага гаспадарства некалі ўзялі з Амерыкі, арганізацыю палявання — з Італіі.

Пакуль што тэрыторыя сафары-парку добраўпарадкаваецца: паабалалі дарогі крыху парадзжаюцца лясаласкамі, пракладваюцца

ад сябе прыгажона-аленя або задраслага чорнай пусцю дзіка. І пры гэтым ведаць (а калі не ведаеце, экскурсаводы раскажуць), што гэта зусім не плошчавыя лялькі, а жывыя, магутныя, амаль у чалавечы рост вышнейшы, дзікія жывёлны, вага якіх можа дасягаць 250 кг. Або выпадкова заўважыць бабровую плаціну, а потым, калі вельмі пашанцуе, і яе гаспадарка... Адчуванні ад падобнай сустрэчы немагчыма перадаць словамі, але, напэўна, менавіта яны, гатак жа як непаўторныя ландшафты і сам дух авантуры, прыцягваюць жадаючых паўдзельнічаць у сафары.

Наша сафары атрымалася фоталапейнічым — мы толькі паспявалі захапляцца грацыёзнасцю ланюў, спрытам казуляў, правайцісцю баброў... Валаты-зубры акажыліся самымі насцярожанымі і блізка да сябе не падпусцілі. Ды яшчэ свінамаць з малымі парастаткамі ўдалося сустрэць толькі на заўратным шляху, ужо ў аэрапорце.

Гаспадарыць і зберагаць

Разумеюць, што ў нашай справе самае галоўнае? — разважае Сцяпан Мікалаевіч Бамбіза. — Комплексны падыход. Можна і трэба сумяшчаць ахову прыроды з разнастайным гаспадараннем, развіццём палейнага турызму.

Паляванне, заўважым, у Нацыянальным парку ідзе не адвольнае, а селекцыйнае — на канкрэтныя вызначаныя асобны і канкрэтныя іх колькасць, каб збераць пагалоўе. Бо ў пагоні за прыбыткам (а трафей аленя, якія па еўрапейскіх крытэрыях заслужваюць медалі, «цгнучы» на 8—10 тысяч еўра) можна нанесці статку значную шкоду. У парку ж, напрыклад, у год будзе праводзіцца ўзгод 3 загонныя паляванні на дзіку з гарантаным адстрэлам 100—150 гадоў. Другое пытанне — адрэгуляваць колькасць жывёл, правалі паляванне, раздзілі трафей, а куды падзець гару мяса?

Дзяржаўная прыродаахоўная ўстанова
«Нацыянальны парк «Прыпяцкі».
 Тэл./факс: 8 (02350) 98-4-96,
 8 (02353) 75-2-76
 247980, Рэспубліка Беларусь,
 Гомельская вобласць,
 Петрыкаўскі раён, в. Ляскавічы.
 www.pnp.by
 Ліцэнзія на права ажыццяўлення турыстычнай дзейнасці № 02310.0277817 прадаўжана Міністэрствам спорту і турызму на падставе рашэння ад 27.03.2006 г. № 239 тэрмінам на 5 годоў да 27.03.2011 г. УНП 400050258

Алена ДАЎЖАНОК, Вікторыя ЦЕЛЯШКА, Марыя ЖЫЛІНСКАЯ (фота).

Дзіцяна ПРЫХОДЗЬКА з радасцю наведвае сваю групу «Сонейка». У Ляскавічах 5 гадоў працуе храм. Дзіцячы садок «Бусляк».

Іншыя агароджаў, акрамя вонкавай, у якой толькі дзве пары вакоўкаў — для ўезду і выезду, — не будзе. Ні рашотак, ні вальерэў, ні загоняў. І ў гэтым галоўнае характэрна і адметнасць сафары-парку. Лёгка адчуваць сябе вынам прыроды, глядзячы тэлеканал «Animal Planet», дзе нават кракадзілы падкараміцца праз адтуліны ў рашотцы казачку ў запарку. Зусім іншая справа — убачыць у 15—20 метрах

Пакаёўка Алена ШЫХАРКА.

У абедзеннай зале туркомплексу «Ляскавічы».

ТУРЫСТ НА ЗАМЕТКУ

■ Перш чым адравацца ў «Прыпяцкі», вырашыце для сябе, што хацелася б паглядзець у першую чаргу — бо з аднаго разу абсягнуць неабсяжнае нерэальна. Сем'ям з дзецьмі будучы цікавыя 1—2-дзённыя туры з экалагічнымі сцэжамі, экскурсіямі ў музей прыроды, паходам да Цар-дуба, знаёмствам з гістарычнай і культурнай спадчынай, традыцыямі і рамяствамі старажытнага Турава. Сяброўскай кампаніі часцей выбіраюць рыбалоўнае тура на шчку, ласка, сома — з арганізаванай пікніку на прыродзе, з юшкай ды шашлыкамі. Замежныя госці з задавальненнем удзельнічаюць у спецыялізаваных экалагічных турах працягласцю да 10 дзён, цягам які можна убачыць 120—140 відаў птушак.

■ Калі вы аддасце перавагу паляванню, не забывайцеся, што для розных відаў жывёл і птушак усталюваны свае тэрміны: па-

ляванне на гусей, глушчой, церцоўку, вальдшнепаў, качароў дазволена ўвесну (да 10 мая), казуляў, дзікоў пераследуюць з мая па верасень, вадалаўную дзічуну і курапаткаў страляюць у жніўні—лістападзе, пушнога зверу — у лістападзе—студзені. Пры тым заказы на палейнічыя туры трэба афармляць сама меней за 25 дзён да заезду.

■ На памяць аб знаходжанні ў Нацыянальным парку можна набыць сувеніру прадукцыю з керамікі, ласы, саломкі, шкла і дрэва. Не ўпусціце магчымасць таксама сфатаграфавання не толькі на фоне прыроды, але і з шэдэўрамі разбярства, якіх у «Прыпяцкім» вялікая колькасць.

■ На час паездкі забудзьцеся на дыету. Вытрымаць яе будзе практычна немагчыма, бо ў руках кураў «Прыпяцкага» нават звычайны амлет ператвараецца ў вытанчаны ласунак для гурманаў, а адцягнуць едакоў ад традыцыйных беларускіх страў можна хіба што за вушы. Так што — смачна есці, і добра адпачыць!